

პირველი გვერდიდან

ლონისძიების ფარგლებში აღინიშნა სამცხე-ჯავახეთის უნივერსიტეტის „1+4 ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის“ ხელმძღვანელის ნათელა ბერიძის მრავალწლიანი ღვაწლი ქართული ენის სწავლებაში ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი სტუდენტებისთვის. ასევე, სიმბოლური საჩუქრები გადაეცა იმ სტუდენტებს, რომლებმაც ქართული ენის მოსამზადებელი კურსი წარმატებით დაასრულეს, საუკეთესო შედეგები აჩვენეს და მაღალი აკადემიური მოსწრებით გამოირჩევიან.

ქართული ენის დღეს წელს აღინიშნავთ სამცხე-ჯავახეთის უნივერსიტეტის ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელ სტუდენტებთან ერთად, რომლებიც სახელმწიფოს მხარდაჭერით სწავლობენ ქართულ ენას და ამ გზით მნიშვნელოვან ნაბიჯებს დგამენ შემდგომი განვი-

ზოგჯერ სიტყვები არაა საჭირო. ყველაფერი, რაც გინდა თქვა, უკვე გულშია, თვალებში, ყველა ამოსუნთქვაში. სწორედ ასეთია ქართულ-აფხაზური ურთიერთობა – ჩუმი, ხშირად გაუთქმელი, მაგრამ ცოცხალი. წლები შეიძლება ჩუმად გავიდე, წლები, როდესაც თითქოს არაფერი ხდება, არაფერი იცვლება, ყველაფერი დუმის ფარდის უკანა... მაგრამ, საკმარისია ერთი შეხვედრა, ერთი სიტყვა გულიდან, ერთი მზერა, რომ ყველაფერი კვლავ გაიღვიძებს. იმედი, რომელსაც ასე ნელა, ნვალებით ვაპქონდა თავი, ისევ გრძობებში იღვწებოდა.

ეს სიჩუმე არ არის დამთავრებული ისტორია. ეს სიჩუმე არის გზა, რომელიც გვასწავლის მოსმენას, შეგრძნებას, ერთმანეთისთვის დათმობას. ეს სიჩუმე გვიყვება, რომ დიალოგი არ იწყება ხმამაღალი სიტყვებით, დიალოგი იწყება უბრალო სურვილით,

თარებისა და წარმატებული მომავლისთვის. მოხარული ვარ, რომ მაქვს შესაძლებლობა, უშუალო და თბილ გარემოში ასეთ მიზანდასახულ და მოტივირებულ ახალგაზრდებთან ერთად განვიხილო ქართული ენის ცოდნის დონის ამაღლების, მისი უფრო ფართო დამკვიდრების, განვითარებისა და სახელმწიფოებრივი სტატუსის გაძლიერების მნიშვნელობა, რაც უდავოდ ერთ-ერთი უმთავრესი განმსაზღვრელია ჩვენი მრავალეთნიკური საზოგადოების შემდგომი განმტკიცებისა და კონსოლიდაციისთვის. აქვე მსურს, მადლიერება გამოვთქვა ყველა იმ პედაგოგის მიმართ და გამოვხატო მათი ძალისხმევით და ღვაწლის დაფასება, ვისაც განსაკუთრებული წვლილი შეაქვს ჩვენი არაქართულენოვანი მოსახლეობისთვის სახელმწიფო ენის სწავლებაში და პოპულარიზაციაში. – განაცხადა თეა ახვლედიანი.

სახელმწიფო მინისტრმა – თეა ახვლედიანმა, სამუშაო შეხვედრა გამართა სამცხე-ჯავახეთის მხარის სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაციისა და ეთნიკური უმცირესობებით მჭიდროდ დასახლებული მუნიციპალიტეტების მერების განახლებულ შემადგენლობასთან, რომლის ფარგლებშიც განხილულ იქნა სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელების პროცესში მიღწეული წვლილის შეფასება და არსებული საჭიროებების საპასუხო სამომავლო ნაბიჯები.

ინფორმაცია

16 აპრილს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტს გაეროს მუდმივი კოორდინატორი საქართველოში **დიდი ტლბიუკი** ეწვია.

იგი უნივერსიტეტის რექტორს **ვანტანგ თაქთაქიძეს** შეხვდა. შეხვედრას ესწრებოდნენ რექტორის მოადგილე, პროფესორი **მაკა ბერიძე**, ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი, პროფესორი **გიორგი ბუცხრიკიძე** და განათლების მიმართულების ხელმძღვანელი, პროფესორი **ირმა ქურდაძე**.

შეხვედრაზე მხარეებმა განიხილეს რეგიონში ახალგაზრდების გაძლიერების სტრატეგიული მიმართულებები, რაც გულისხმობს ხარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობასა და იმ შესაძლებლობების შექმნას, რომლებიც ახალგაზრდებს საკუთარი პოტენციალის რეგიონშივე გამოვლენის საშუალებას მისცემს.

შეხვედრა გაგრძელდა სტუდენტებთან აქტიური დისკუსიით, რომელიც UNICEF-ის მხარდაჭე-

რით გახსნილ ბავშვთა უფლებების ცოდნის ცენტრში გაიმართა. საუბრის მთავარი თემები იყო: ახალგაზრდებისთვის ხარისხიანი განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა; რეგიონში ახალი შესაძლებლობების შექმნა და სტუდენტების პროფესიული

ნივრების მაგალითია, რომელიც უნივერსიტეტისა და გაეროს ერთობლივი ძალისხმევით ახალგაზრდებს ხარისხიანი განათლების მიღებასა და საკუთარი თემების განვითარებაში ჩართვის შესაძლებლობას აძლევს. ვიზიტის დასასრულს, რექ-

გაეროს წარმომადგენელი უნივერსიტეტში

განვითარება; ეთნიკურად მრავალფეროვან გარემოში ინკლუზიური განათლებისა და თანასწორობის ხელშეწყობა. ბავშვთა უფლებების ცოდნის ცენტრი იმ წარმატებული პარტ-

ტორმა გაეროს მუდმივი კოორდინატორს სიმბოლური საჩუქარი გადასცა. მადლობას ვუხდით გაეროს წარმომადგენლობას მუდმივი მხარდაჭერისთვის.

27 აპრილს, გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა სამშვიდობო სწავლების ცენტრის გახსნის ოფიციალური ცერემონია, რომელიც მონაწილეობა მიიღო სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აფხაზურმა ცენტრმა – „**მესხი ახალგაზრდები ერთობისთვის**“.

ლონისძიებაზე აფხაზური ცენტრის წევრმა სტუდენტებმა წარმოადგინეს პრეზენტაციები მშვიდობის მშენებლობასთან დაკავშირებულ ისეთ აქტუალურ თემებზე, როგორცაა კონფლიქტების ტრანსფორმაციის თანამედროვე მიდგომები, დიალოგისა და მედიაციის მნიშვნელობა, ახალგაზრდების როლი სამშვიდობო პროცესებში და რეგიონული თანამშრომლობის პერსპექტივები. დასასრულს მონაწილეები შეთანხმდნენ, რომ აუცილებელია ახალგაზრდული სამშვიდობო ინიციატივების გაძლიერება, უნივერსიტეტებს შორის თანამშრომლობის გაფართოება და სათემო პლატფორმების განვითარება, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საზოგადოებებს შორის დიალოგის გაღრმავებასა და ნდობის აღდგენის პროცესს. შეხვედრას ესწრებოდნენ საქართველოს პარლამენტის თავმ-

ჯდომარის პირველი მოადგილე გიორგი ვოლსკი, ორგანიზაცია „ქართველთა აფხაზთა ერთობის საზოგადოება – ერთობა სვალისთვის“ თავმჯდომარე გიორგი შერვაშიძე და ამავე ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს პარლამენტის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა და დეოკუპაციის საკითხებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის აპარატის წევრი **შორენა ახალაია**. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან ლონისძიებაში მონაწილეობდნენ რექტორის მოადგილე, პროფესორი **მაკა ბერიძე** და მეცნიერებისა და სადოქტორო პროგრამების განვითარების დე-

პარტამენტის ხელმძღვანელი, პროფესორი **მერაბ ბერიძე**. მასპინძელთა მხრიდან სტუმრებს მიესალმნენ გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი **ალექსანდრე მღვინეიშვილი** და რექტორის მოადგილე **ზურაბ ზურაბაშვილი**. შეხვედრას, ასევე, ესწრებოდნენ შიდა ქართლის სახელმწიფო რწმუნებულის პირველი მოადგილე **მიხეილ ფავლენიშვილი**, მოადგილე **თამაზ ბესტაყევი** და სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამშვიდობო სწავლების ცენტრის წევრები.

ინფორმაციები უნივერსიტეტის facebook-ის გვერდიდან

გამოუთქმელი, მაგრამ ცოცხალი

გვესმოდეს, გვიყვარდეს, არ ვიჩქაროთ შეფასება, არ ვეძებოთ მხოლოდ განსხვავებები, ვიპოვოთ ის, რაც გვაერთიანებს.

წლები გავიდა, მაგრამ არის რაღაც, რაც არ დამთავრებულა. ეს არის შეგრძნება, რომ ერთმანეთის გარეშე ისტორია არასრულია, რომ რაც უნდა ბევრი ითქვას კონფლიქტზე, დამორებასა და გაყოფაზე, არსებობს უხილავი ძაფი, რომელიც მაინც გვაკავშირებს. ზოგჯერ ეს ძაფი იბურდება, ხანდახან თითქოს იკარგება კიდევ, მაგრამ საკმარისია ერთი გულწრფელი საუბარი და ისევ იგრძნობა, რომ ეს კავშირი არსად ნასულა. ის უბრალოდ ჩუმად არსებობდა.

ჩვენი ყველაზე დიდი გამოწვევა ის კი არ არის, რომ არ ვიცით, რა უნდა ვთქვათ, არამედ ის, რომ დიდი ხნის განმავლობაში არ ვამბობდით. სიჩუმე კი ნელ-ნელა გვა-

შორებდა ერთმანეთს. თუმცა, სიჩუმე არ არის დასასრული; ის არის პაუზა, რომელიც კომუნიკაციად უნდა იქცეს.

ჩვენ ვართ თაობა, რომელსაც შეუძლია ეს სიჩუმე დაარღვიოს არა ხმაურით, არამედ აზრით, თანაგრძობითა და პასუხისმგებლობით. თაობა, რომელიც არ გაურბის რთულ თემებს, არამედ მათთან დიალოგს იწყებს. და შესაძლოა, სწორედ აქ იწყება ყველაზე მნიშვნელოვანი, როდესაც გაუთქმელი ნელ-ნელა სიტყვებად იქცევა, სიტყვები – ნდობად, ნდობა კი იმ მომავალად, რომელიც ერთიანობაზე დამყარებულია.

ხანდახან მგონია, რომ ჩემი გრძობები სიტყვებს აღემატება, რაღაცები ისეთი ძლიერია, ვერავის ვეჭყვი, ვერსად ჩავწერ. ხანდახან მგონია, რომ მთელი ცხოვრება უსიტყვო დიალოგია – თვა-

ლებსა და შეხებაში, გულის ძგერასა და ღრმად ჩასუნთქვაში... ხანდახან მგონია, რომ ადამიანებმა არ იციან, რაოდენ ახლოს არიან ერთმანეთთან. რატომ? იცით, ხშირად ძალიან ეჩქარობთ, ვიკეტებით საკუთარ მიზეზსა და ტკივილებში. სინამდვილეში მხო-

ლოდ ერთი გულწრფელი ჩახუტება საჭირო და ყველა ჩრდილი გამოაჩენს სინათლის გზას.

გამოუთქმელი გრძობა ენგურს აქეთ და ენგურს იქით მცხოვრებ ადამიანებს შორის ყველაზე ცოცხალია! ის არ კვდება, ის ელოდება იმას, ვინც გაბედავს გულის გაღებას, მიშუე გამარჯვებასა და ჩახუტებას. ჩვენ გვჭირდება ერთმანეთი! ჩვენ გვჭირდება ერთობა!

სიცოცხლე ძალიან მიყვარს, მიყვარს მისი სამართალი. ჰოდა, ჩემი წილი სამართალია – ჩავეხუტოთ ერთმანეთს... ამ ღამითაც დავიძინებ იმედებითა და სიყვარულით სავსე. არცერთხელ დავიღლები ლოდინით. გათენდება ყველაზე მზიანი და მშვენიერი დღია. დამთავრდება ჭირვეული დუმილი. ეს მხოლოდ დროებით შეწყვეტილი დიალოგია. შეხვედრამდე...

რიმა სულაძე
ქართველური ენათმეცნიერების სამაგისტრო პროგრამის პირველი კურსის სტუდენტი

ტრადიცია და ინოვაცია: რატომ უნდა გახდეთ სჯსუ-ს სტუდენტი

მერაბ ბერიძე

ქართული ფილოლოგიის საბაკალავრო, ქართველური ენათმეცნიერების სამაგისტრო და ქართული ფილოლოგიის სადოქტორო პროგრამების ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ქართული ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა – ამ პროგრამით დაინსო არსებობა დღევანდელმა სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა 35 წლის წინათ. 1990 წელს, როდესაც გაიხსნა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალი, ჯერ კიდევ კომუნისტურ ეპოქაში, დღევანდელი ფილოლოგიის პროგრამის ნაცვლად იყო ფილოლოგიის ფაკულტეტი. მაშინ ბევრი ფილიალი გაიხსნა და თითოეული მათგანის პროფილი განისაზღვრა დევიციტური სპეციალობებით. ფილოლოგია ყოველთვის პირველ რიგში ნიშნავდა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლობას, პოეტობას, მწერლობას, განათლებულ ადამიანთა ცხოვრებას, ენათმეცნიერობას, ლიტერატურათმცოდნეობას, სალიტერატურო ენაზე მეტყველებას, კულტურულ საზოგადოებაში წარმატებულობას, პოლიტიკაში ეროვნულ ლიდერობას, საკუთარ ქვეყანაზე ფიქრს, მომავალი თაობის თავისი ქვეყნის სიყვარულში წვრთნას, გარანტირებულ შემოსავალს და, უპირველესად, კარგ დედობას და მამობას.

... და ეს ყველაფერი არსად წასულა, არ დასრულებულა, ამ ყველაფერს არც არაფერი ჩანაცვლებია და ვერც ვერაფერი ჩაენაცვლება ვერასოდეს. ფილოლოგები იყვნენ ყოველთვის და იქნებიან ლიდერები, მომავალზე ორიენტირებული ახალგაზრდები, რომელ-

თა ცხოვრების კრედო განათლებულულებასთან ერთად სულიერებაა. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული ფილოლოგების უმრავლესობა თავისი ქვეყნის წარმატებული მოქალაქეები არიან, რომლებმაც გაუძლეს დროის გამოცდას, არ დასჭირდათ სამშობლოს მიტოვება და ემიგრაციაში წასვლა.

აქვს ფართო სპექტრი დასაქმებისა და, რაც მთავარია, ნებისმიერი ჰუმანიტარული მიმართულების კონკურსში გამარჯვებისა. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ სწავლების მეოთხე წელს სტუდენტი გადის მასწავლებლის მომზადების პროგრამას, რეალურად იქნის მეორე პროფესიას, რითიც მოიპოვებს სკოლაში მუშაობის უფლებას.

ბაკალავრიატი არ მთავრდება ფილოლოგთა განათლებით. წარჩინებულ კურსდამთავრებულებს შეუძლიათ, ჯერ კიდევ დიპლომის აღებად, მე-4 კურსის ბოლო სემესტრში დარეგისტრირდნენ და ჩააბარონ სამაგისტრო

სამაგისტრო პროგრამა ორი სახისაა: ერთნობიანი და ორნობიანი. ერთნობიანი პროგრამის გავლის

ფილოლოგები, იყოს უნივერსიტეტის პროფესორი, მიიღოს მონაწილეობა ეროვნულ და საერთაშორისო კონფერენციებში შესაბამისი დაფინანსებით და ხელშეწყობით, იკვლიოს ენათმეცნიერული და ლიტერატურათმცოდნეობითი პრობლემები, გამოსცეს სახელმძღვანელოები, მონოგრაფიები და სხვა ტიპის კრებულები. თანამედროვე ფილოლოგი, წინათ ერთად, არის წილნაყარი კომპიუტერულ ტექნოლოგიებთან. დიგიტარულ მეცნიერებასთან ზიარების საფუძველზე ახალი მეთოდოლოგიით იკვლევს ენას და მისთვის ხელმისაწვდომია ნებისმიერი ტექსტი, რომელიც კი შექმნილია მსოფლიოში. საამისოდ არსად წავალა არ არის საჭირო, მშობლიური საუნივერსიტეტო სივრცე იძლევა ამის საშუალებას, ხოლო თუ რომელიმე პრობლემა სხვაგვარად არის დასაწახი და შესაცნობი, ამაში გაცვლითი პროგრამები დაეხმარება მას.

მეხსი სწავლობა ქებული – ასე იყო და ასე იქნება მუდამ. სამცხე-ჯავახეთი ელოდება მესხებს და ჯავახებს, ელოდება ახალგაზრდებს და ნაწარჩუნ საქართველოებს. გისურვებთ წარმატებას.

მეხსი სწავლითა ქებული

ქართული ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა, რომელიც ოთხნობიანი სწავლების ფორმატით ხორციელდება, სტუდენტს ანიჭებს ხარისხს – ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი ქართულ ფილოლოგიაში. ბაკალავრის ხარისხის მიღების შემდეგ მას

პროგრამაზე, რომელიც ანიჭებს ენათმეცნიერების მაგისტრის ხარისხს და ქართული ლიტერატურის ისტორიის სამაგისტრო პროგრამაზე. ამ პროგრამის დასრულების შემდეგ ღებულობს სტუდენტი ქართული ლიტერატურის მაგისტრის ხარისხს.

შემდეგ, კურსდამთავრებულს ეხსენება განსაკუთრებული წარმატების გზა სპეციალობაში, ხოლო ორნობიანი მაგისტრატურის შემდეგ შეუძლია, გააგრძელოს სწავლა დოქტორანტურაში, რაც სახავს უდიდეს წარმატებას მეცნიერებაში.

არა მხოლოდ სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, საქართველოს ბევრ უნივერსიტეტში არ არის სამსაფეხურიანი განათლება ფილოლოგიაში. ჩვენს უნივერსიტეტში მოქმედებს მესამე საფეხურზე ქართული ფილოლოგიის სადოქტორო პროგრამა, რომლის დამთავრების შემდეგ უნივერსიტეტის სადოქტორო საბჭო ანიჭებს დოქტორანტს ფილოლოგიის დოქტორის სამეცნიერო ხარისხს. ფილოლოგიის დოქტორობა კი უკვე ნიშნავს, სკოლის პედაგოგობის შემთხვევაში, სოლიდურ სხვაობას ხელფასში, პერსპექტივას – იმოდანვე უნივერსიტეტში, აღზარდოს მომავალი

ისტორია, რომორც პროფესია: კვლევა, პრაქტიკა და თანამედროვე შესაძლებლობები სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში

ნიკოლოზ ახალკაცი

ისტორიის საბაკალავრო და საპარტეველოს ისტორიის სადოქტორო პროგრამების ხელმძღვანელი, პროფესორი

დღეს ისტორია აღარ განიხილება მხოლოდ როგორც თარიღებისა და მოვლენების მექანიკური დამახსოვრება. თანამედროვე აკადემიურ სივრცეში იგი წარმოადგენს კომპლექსურ დისციპლინას, რომელიც აერთიანებს კვლევას, ანალიზს, ინტერპრეტაციას და კულტურული მემკვიდრეობის მართვას. სწორედ ამ ახალი ხედვის შესაბამისად ვითარდება ისტორიის სწავლება სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა, წარსულის შესწავლა აქციონ თანამედროვე და მრავალმხრივ პროფესიად.

პროგრამა ორიენტირებულია იმაზე, რომ სტუდენტი ჩამოყალიბდეს როგორც მკვლევარი, რომელსაც შეუძლია ისტორიული პროცესების არა მხოლოდ აღწერა, არამედ მათი ახსნა და გააზრება თანამედროვე კონტექსტში. ისტორიის სწავლება უნივერსიტეტში არ შემოიფარგლება აუდიტორიული ლექციებით. პროგრამის ერთ-ერთი ძლიერი მხარე არის პრაქტიკული კომპონენტი, რომელიც სტუდენტებს საშუალებას აძლევს, თეორიული ცოდნა რეალურ გარემოში გამოცვალონ.

პრაქტიკული სწავლება მოიცავს:

არქეოლოგიურ და ეთნოლოგიურ ექსპედიციებში მონაწილეობას; ისტორიული ძეგლების ადგილზე შესწავლას; საველე კვლევების ჩატარებას; ისტორიული მასალების დამოუკიდებელ დამუშავებას. განსაკუთრებით აღსანიშნავია სტუდენტების მონაწილეობა ქართულ-უცხოურ ერთობლივ არქეოლოგიურ პროექტებში, რაც მათ აძლევს საერთაშორისო გამოცდილებას უკვე სწავლის პროცესში.

პროგრამა განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს პრაქტიკულ უნარებს კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში.

სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა:

გაიარონ სტაჟირება მუზეუმებში; დაუფლონ ექსპოზიციის დაგეგმვასა და მართვას; იმუშაონ საარქივო დოკუმენტებთან; შეისწავლონ ისტორიული წყაროების კლასიფიკაცია და ანალიზი; ჩაერთონ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და პოპულარიზაციის პროექტებში. ეს გამოცდილება სტუდენტებს აძლევს არა მხოლოდ აკადემიური კარიერისთვის, არამედ პრაქტიკული პროფესიული საქმიანობისთვისც. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი აქტიურად არის ჩართული საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში. სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა, მონაწილეობა მიიღონ გაცვლით პროგრამებში, მათ შორის Erasmus+-ის ფარგლებში.

გაცვლითი პროგრამები სტუდენტებს აძლევს საშუალებას:

სწავლა გააგრძელონ ევროპის პარტნიორ უნივერსიტეტებში; გაცნონ უცხოურ აკადემიურ გემოც-

დილებს; იმუშაონ საერთაშორისო კვლევით პროექტებზე; გააუმჯობესონ უცხო ენების ცოდნა; ჩამოაყალიბონ პროფესიული საერთაშორისო ქსელები. საერთაშორისო გამოცდილება მნიშვნელოვნად ზრდის სტუდენტების კონკურენტუნარიანობას. ისტორიის სპეციალობის კურსდამთავრებულთა დასაქმების არეალი საკმაოდ ფართოა და არ შემოიფარგლება მხოლოდ სკოლებში მასწავლებლობით.

უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულნი წარმატებით ასაქმიანები:

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში; მუზეუმებსა და კულტურ-

ული მემკვიდრეობის დაწესებულებებში; არქივებსა და ბიბლიოთეკებში; ტურისტულ სექტორში (გიდები, კონსულტანტები, მენეჯერები); საჯარო სექტორსა და ადგილობრივ თვითმმართველობებში; მედიასა და საგანმანათლებლო პროექტებში; უნივერსიტეტებსა და კვლევით ცენტრებში. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში ისტორიკოსები მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ტურიზმის განვითარებაში, ადგილობრივი ისტორიის პოპულარიზაციასა და საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაში.

სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ისტორიის სწავლება წარმოადგენს თანამედროვე პრაქტიკაზე ორიენტირებულ და საერთაშორისო სტანდარტებზე მორგებულ პროცესს. ეს არის სივრცე, სადაც სტუდენტები არა მხოლოდ სწავლობენ წარსულს, არამედ სწავლობენ მის გააზრებას, ინტერპრეტაციას და გამოყენებას თანამედროვე სამყაროში. ისტორიის პროგრამა ქმნის იმ საფუძველს, რომლის მეშვეობითაც სტუდენტები შეიძლება გადაიქცეს მკვლევრად, მასწავლებლად, კულტურული მემკვიდრეობის დამცველად ან საზოგადოებრივ აქტიორად. დღეს ისტორია ნამდვილად აღარ არის მხოლოდ წარსულის აღწერა – ის არის მომავლის გააზრების ერთ-ერთი მთავარი ინსტრუმენტი.

პროგრამის მთავარი აქცენტებია:

ისტორიის სწავლება ქრონოლოგიური და რეგიონული პრინციპით; საქართველოს ისტორიის გაღრმავებული და დარგობრივი შესწავლა (პოლიტიკური, სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული ისტორია); თანამედროვე კვლევითი მეთოდების დანერგვა; ისტორიული წყაროების კრიტიკული ანალიზი და ინტერპრეტაცია; სტუდენტებში კრიტიკული აზროვნებისა და ანალიტიკური უნარების განვითარება.

ტრადიცია და ინოვაცია: რატომ უნდა გახდეთ სჯსუ-ს სტუდენტი

ვეტერინარი იმაზე მეტია, ვიდრე უბრალოდ ცხოველთა მკურნალობა – ეს არის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის და სურსათის უსაფრთხოების უზენაესი დამცემი; აღნიშნულის დასტურება ისიც, რომ არასდროს უნდა დაგვავიწყდეს: „ექიმი კურნავს ადამიანს და ვეტერინარია – კაცობრიობას“.

სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ვეტერინარიის ინტეგრირებული სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა მიზნად ისახავს ისეთი სპეციალისტების მომზადებას, რომლებიც მზად იქნებიან რეგიონული თუ გლობალური გამოწვევებისთვის.

თანამედროვე აბიტურენტები განსაკუთრებული ცოდნითა და მრავალმხრივი დადებითი განვითარებით გამოირჩევიან, ისინი აქტიურად ეცნობიან მათთვის საინტერესო პროგრამებს და სწავლების სპეციფიკას უცხოეთის ისეთ ნაამყვან საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, რომლებიც სწავლებას ახორციელებენ ვეტერინარიის მიმართულებით, ხოლო საინტერესო პროგრამის მოძიების შემდეგ ცდილობენ, მსგავსი ანალოგები მოიძიონ ჩვენს ქვეყანაში და არჩევიან იმ უნივერსიტეტზე გააკეთონ.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ვეტერინარიის ინტეგრირებული სამაგისტრო პროგრამის შედგენისას ჩვენ გავითვალისწინეთ უცხოეთის ნაამყვანი ვეტერინარული დაწესებულებების სწავლების სისტემას და საუკეთესო პრაქტიკული გამოცდილება, თუმცა, ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ მოვასწავლოთ მათი პროგრამების კოპირება, რა თქმა უნდა, არა. ჩვენი მიზანია არა მარტო სწავლების საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება, არამედ ქვეყნის ინტერესების, რეგიონში არსებული პრობლემებისა და, რა თქმა უნდა, მეცხოველეობის გაძლიერების სისტემისა და სამხარეო პათოლოგიის სპეციფიკის გათვალისწინება. ასევე მნიშვნელოვანია ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრში მემუშავე-

ბული ვეტერინარიის დარგობრივი მახასიათებლების მოთხოვნების გათვალისწინება, რომლის მიხედვით 75%-ის შემთხვევაში სწავლება ქვეყნის მასშტაბით ერთიანი მიდგომით უნდა ხორციელდებოდეს, ხოლო 25%-ის შემთხვევაში უნივერსიტეტებს უფლება ეძლევათ, პროგრამები ვეტერინარიის მიმართულებით გახადონ ინოვაციური, საინტერესო და მიმზიდველი ისეთი სასწავლო კურსების ჩართულობით, რომელიც წარმოადგენს სწავლების პროცესს და სამომავლო საინტერესო პერსპექტივას. სწორედ აღნიშნულს უკავშირდება პროგრამაში ისეთი ახალი სასწავლო კურსების ჩართულობა, როგორც პროფესიული კარიერის განვითარება და რისკები, სენიორ პროექტი, პროფესიული ეთიკა, ცხოველთა ჰიგიენა და კეთილდღეობა, ეგზოტიკური ცხოველების დაავადებები, სოფლის მეურნეობის ეკონომიკა და მართვა და სხვა.

პირტუალური კლინიკიდან რეალურ პრაქტიკამდე

მომავლის ვეტერინარების მომზადება სამცხე-ჯავახეთში

ლევან მაკარაძე

ვეტერინარიის ინტეგრირებული სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ციური, საინტერესო და მიმზიდველი ისეთი სასწავლო კურსების ჩართულობით, რომელიც წარმოადგენს სწავლების პროცესს და სამომავლო საინტერესო პერსპექტივას. სწორედ აღნიშნულს უკავშირდება პროგრამაში ისეთი ახალი სასწავლო კურსების ჩართულობა, როგორც პროფესიული კარიერის განვითარება და რისკები, სენიორ პროექტი, პროფესიული ეთიკა, ცხოველთა ჰიგიენა და კეთილდღეობა, ეგზოტიკური ცხოველების დაავადებები, სოფლის მეურნეობის ეკონომიკა და მართვა და სხვა.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ პროგრამა, სავალდებულო სასწავლო კურსებთან ერთად მოიცავს არჩევითი სასწავლო კურსების ჩართვას ვეტერინარიის არჩევითი, მეცხოველეობის არჩევითი და თავისუფალი არჩევითი სასწავლო კურსების სახით. მათში წარმოდგენილია სტუდენტისთვის საინტერესო სასწავლო კურსები და მას შესაძლებ-

ლობა ეძლევა, თავისი შეხედულებითა და სამომავლო დასაქმების გათვალისწინებით, აირჩიოს მისთვის საინტერესო სასწავლო საგანი, მაგალითად – თევზის, ფუტკრის, სხვადასხვა ცხოველის, მათ შორის, შინაური ბინადრისა და ეგზოტიკური ცხოველების მოშენების ტექნოლოგია, მათ შესახებ დაავადებების სწავლების საკითხები და სხვა.

პროგრამა მოიცავს სავალდებულო საუნივერსიტეტო სასწავლო კურსებს, საბაზისო სასწავლო კურსებს, საბაზისო დარგობრივ სასწავლო კურსებს, პრეკლინიკურ და კლინიკურ სასწავლო კურსებს, ცხოველური სურსათის ჰიგიენის, ტექნოლოგიისა და კონტროლის სასწავლო კურსებს, ცხოველთა მოშენებისა და გენეტიკის სასწავლო კურსებს და სპეციალობის დარგობრივ პრაქტიკას. სტუდენტი სწავლის პროცესში თვისებს როგორც შინაური ბინადრის და ეგ-

ცოდნის შეფასების თანამედროვე მეთოდები, როგორცაა ობიექტურად სტრუქტურირებული კლინიკური (OSCE) და ობიექტურად სტრუქტურირებული პრაქტიკული (OSPE) გამოცდის ჩატარების წესი, რომელიც საშუალებას იძლევა, თანამედროვე სიმულატორებისა და მულაჟების გამოყენებით, აუდიტორიულ გარემოში შექმნათ ვირტუალური სასწავლო გარემო. ისეთი წესი შესაძლებლობას იძლევა, სწავლების პირველივე კურსიდან სტუდენტში განვითარდეს საექიმო/კლინიკური აზროვნება.

სტუდენტი, ადრეული კურსებიდანვე ეჩვენება საკუთარი თავის ექიმის როლში ყოფნას და პროფესიულ პასუხისმგებლობას.

სწავლების პროცესში სტუდენტი განიცდის ვეტერინარულ საქმიანობას კი არ სწავლობს, არამედ კონკრეტული პაციენტის ისტორიის პრობლემას, მისი გადაჭრის გზებსა და მეთოდებს. ამ გზით

რეგი) პრაქტიკის განხორციელებას, სადაც ვეტერინარი სტუდენტი ექიმის მეთვალყურეობის ქვეშ ახორციელებს სხვადასხვა სახის ქირურგიულ და გინეკოლოგიურ მანიპულაციებს, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის ღონისძიებებს, მონაწილეობას ლეზიონებს დაგეგმილი ვაქცინაციის ჩატარების პროცესებში. მთლიანობაში, სპეციალობის პრაქტიკა წარმოადგენს მნიშვნელოვან ბერკეტს სტუდენტის მიერ ათვისებული თეორიული ცოდნისა და აუდიტორიულ პირობებში ათვისებული პრაქტიკული უნარ-ჩვევების სანარმოო პირობებში განმტკიცების კუთხით.

აბიტურენტმა, რომელიც გადამწყვეტს სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ვეტერინარიის მიმართულებით სწავლის გაგრძელებას, უნდა იცოდეს, რომ მას საშუალება ეძლევა, გაცივლითი პროგრამის ფარგლებში ცოდნა გაიუმჯობესოს უცხოეთში პრესტიჟულ ვეტერინარულ ფაკულტეტებზე, გახდეს სხვადასხვა სახელობითი სტიპენდიის მფლობელი, ჩაერთოს საგარანტო პროექტებში, მონაწილეობა მიიღოს და თავისი შესაძლებლობები წარმოაჩინოს სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში; ასევე, მან უნდა იცოდეს, რომ ჩვენი უნივერსიტეტი ერთადერთი სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებაა საქართველოში, რომელიც ახორციელებს ვეტერინარიის აკრედიტებულ სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამას.

სულ მალე, გაზაფხულიდან, განხორციელდება თანამედროვე სტანდარტებით დაპროექტებული ახალი კლინიკის მშენებლობა. სტუდენტებს ექნებათ საერთო საცხოვრებელი, ხოლო სწავლის დამთავრების შემდეგ, როგორც ვეტერინარ ექიმებს, ეძლევათ მრავალმხრივი საშუალება, კერძოდ და სახელმწიფო სტრუქტურებში უპრობლემოდ დასაქმების, კარიერის წარმატებით დაგეგმვისა და განხორციელების.

შექმნილი გამოცდილებით სტუდენტს თამამად შეუძლია, შეაბიჯოს რეალურ საქმიანობაში. ფაქტობრივად, ეს არის თანამედროვე სავეტერინარო განათლების გამოწვევა. ამასთანავე სტუდენტს საშუალება ეძლევა, მესამე კურსიდან, ცოცხალ ცხოველებზე ანარმოს დაკვირვება და გაიუმჯობესოს აუდიტორული სწავლების დროს შეძენილი პრაქტიკული უნარ-ჩვევები, რომელიც ძირითადად ხორციელდება ვეტერინარული კლინიკის ბაზაზე.

პროგრამაზე სწავლების დროს განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევთ უნივერსიტეტის გარეთ დაგეგმილი სპეციალობის (დარგობ-

დღეს აგრონომია აღარ არის მხოლოდ მიწასთან მუშაობა – ეს არის ინოვაციების, ციფრული ტექნოლოგიებისა და გლობალური გამოწვევების მართვის ხელოვნება. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი გთავაზობთ პროგრამას, რომელიც სტუდენტებს სვალინდელი დღის ლიდერებად აყალიბებს ამ დარგში.

გვინდა, თითოეულმა სტუდენტმა დაინახოს, რომ სოფლის მეურნეობა დღეს 21-ე საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე დინამიკური სფეროა. აგრონომიის პროგრამა ეფუძნება მდგრადობას, ინოვაციასა და პრაქტიკულ გამოცდილებას.

გვაქვს გაცივლითი პრაქტიკები და სტაჟირებები. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სწავლა ნიშნავს, რომ თქვენ იქნებით პირველები, ვინც დანერგავს: კლიმატოლოგიურ სოფლის მეურნეობას; ზუსტ აგრონომიას; ხელოვნური ინტელექტის (AI) ელემენტებს მოსავლიანობის პროგნოზირებისა და მცენარეთა დიაგნოსტიკისთვის; რესურსდამზოგავ ტექ-

აგრონომია - პროფესია, რომელიც მართავს მომავალს

ზაირა ტყეშელაშვილი
აგრონომიის პროგრამის ხელმძღვანელი, სოფლის მეურნეობის დოქტორი, პროფესორი

ნოლოგიებს, რომლებიც იცავს გარემოს და ზოგავს ნიადაგის ნაყოფიერებას.

აგრონომიის სწავლება წარმოადგენს მინდვრისა და ლაბორატორიის გარემოში, სწორედ ამიტომ უნივერსიტეტში განსაკუთრებული ყურადღებას ვუთმობთ პრაქტიკულ კომპონენტს. ამჟამად მიმდინარეობს თანამედროვე სასაბურე მეურნეობის მოწყობა, სადაც სტუდენტები უშუალოდ ჩართებიან: სათბურის მართვისა და მონიტაჟის პროცესში, ბოსტნეული კულტურების ინტენსიურ წარმოებაში, ჰიდროპონიკის – მომავლის ტექნოლოგიის ათვისებაში.

სტუდენტები პრაქტიკულ გამოცდილებას იღებენ საცდელ-სადემონსტრაციო ნაკვეთებზე, სადაც სწავლობენ არა მხოლოდ იმას, თუ რა უნდა გაკეთდეს, არამედ იმაზე, თუ როგორ შეასრულდეს ეს საქმე პროფესიონალურად.

თანამედროვე აგრონომია არის ცოდნის, ტექნოლოგიის და ბიზნესის შერწყმა. ჩვენ ვზრდით არა მხოლოდ სპეციალისტებს, არამედ აგრომენეჯერებს.

ჩვენი პროგრამა მჭიდროდ არის დაკავშირებული სამცხე-ჯავახეთის უნიკალურ აგ-

რონულ რეალობასთან. სტუდენტები სიღრმისეულად სწავლობენ რეგიონისთვის სტრატეგიულ კულტურებში – კარტოფილის, მარცვლეულის, მებღებლის მოვლა-მოყვანის თანამედროვე ინოვაციურ ტექნოლოგიებს თანამედროვე, ევროპული სტანდარტების შესაბამისად. ჩვენი ლაბორატორიული ბაზა საშუალებას გაძლევთ, დაუფლოთ: ფიტოპათოლოგიასა და მცენარეთა დაცვას; ნიადაგის ანალიზის თანამედროვე მეთოდებს; აგრონომულ მარკეტინგსა და პროექტების მართვას. პროგრამის კურსდამთავრებულებისთვის კარიერული გზა ფართოა. თქვენ გე-

ლოდებთ: სამთავრო და საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრები; საერთაშორისო და ადგილობრივი აგრო-ბიზნეს კომპანიები; საკუთარი ფერმერული მეურნეობები და ინოვაციური სტარტაპები; საკონსულტაციო და საექსპერტული ფირმები.

დღეს მსოფლიო კლიმატის ცვლილებებისა და რესურსების დეფიციტის წინაშე დგას. სწორედ ამიტომ აგრონომია არის პროფესია, რომელიც არასოდეს დაკარგავს აქტუალობას. ჩვენ ვამზადებთ ადამიანებს, რომლებიც შეძლებენ სამყაროს გამოკვებას ისე, რომ არ დააზიანონ ბუნება.

შემოუერთდით სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიის პროგრამას!

ტრადიცია და ინოვაცია: რატომ უნდა გახდეთ სჯსუ-ს სტუდენტი

დღეს, როდესაც უმაღლესი განათლების ხარისხი საერთაშორისო აკადემიური ინტეგრაციითა და სტუდენტთა მობილობით იზომება, განსაკუთრებით აქტუალურია იმ მეთოდოლოგიური სიახლეების განხილვა, რომლებსაც უნივერსიტეტი სთავაზობს მომავალ სპეციალისტებს.

საინტერესოა, როგორ პასუხობს სჯსუ-ს ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა საერთაშორისო სტანდარტებს, რა როლს ასრულებს ინტერნაციონალიზაციის პროცესში და როგორ უწყობს სტუდენტს იმ ტრანსფერულ კომპეტენციებს, რომლებიც აუცილებელია 21-ე საუკუნის დინამიური შრომის ბაზარზე წარმატებული რეალიზებისთვის.

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა უნივერსიტეტში ფუნქციონირებს 1994 წლიდან. ამ დროის განმავლობაში მრავალი წარმატებული კურსდამთავრებული აღიზარდა, რომლებიც დასაქმდნენ არიან როგორც ადგილობრივ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, ისე უცხოურ კომპანიებში და ორგანიზაციებში, სადაც ინგლისური ენის ცოდნა აუცილებელია.

პროგრამა სტრუქტურირებულია მრავალკომპონენტურად და მოიცავს სავალდებულო და არჩევით კურსებს. სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა, აირჩიონ ზოგადსაგანმანათლებლო დისციპლინები, ძირითადი სასწავლო სფეროს სავალდებულო და არჩევითი კურსები, ასევე, მასწავლებლის მომზადების კომპონენტი. ასეთი სტრუქტურა უზრუნველყოფს სწავლების ინდივიდუალურ გეგმას და სტუდენტთა ინტერესებისა და კარიერული მიზნების რეალიზაციას.

პროგრამა აკრედიტებულია 2025 წლის თებერვალში 7 წლის ვადით და უზრუნველყოფს ინგლისური ენის ცოდნის მინიმუმ B2+ დონეზე, რაც შეესაბამება CEFR სტანდარტებს. გარდა ენის, სტუდენტები ეცნობიან ინგლისური ლიტერატურის ისტორიას, კლასიკურ და თანამედროვე ავტორებს, აგრეთვე იღებენ თეორიულ და პრაქტიკულ ცოდნას ფილოლოგიასა და პედაგოგიკაში.

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა მნიშვნელოვან სტრატეგიულ როლს ასრულებს რეგიონის საგანმანათლებლო და კულტურულ განვითარებაში. მისი მიზნები სრულად შეესაბამება სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისიასა და სტრატეგიას, რომელიც სწავლებისა და კვლევის გზით საზოგადოების განვითარებას და რეგიონის პრიორიტეტების მხარდაჭერას ისახავს მიზნად.

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა ხელს უწყობს ინტერნაციონალიზაციის პროცესს და მოიზრება, როგორც ხიდი ადგილობრივსა და გლობალურ სივრცეს შორის. პროგრამა ამზადებს გლობალურად მოაზროვნე, კომუნიკაბელურ და კულტურულად მგრძობიარე სპეციალისტებს, რომლებიც წარმატებით მოქმედებენ საერთაშორისო გარემოში. იგი არ შემოიფარგლება მხოლოდ ენის სწავლებით – აერთიანებს

სო აკადემიურსა და პროფესიულ სივრცეში. მნიშვნელოვანია კულტურათაშორისი კომპეტენციის განვითარებაც, რაც სტუდენტებს ეხმარება, უკეთ გაიგონ სხვადასხვა კულტურა, პატივი სცენ მრავალფეროვნებას და ეფექტურად ითანამშრომლონ მრავალკულტურულ გარემოში.

B2+-დან გლობალურ ხარისხამდე რატომ უნდა აირჩიოთ სჯსუ-ს ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა

გულნარა ჯანოვა

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამის ხელმძღვანელი, პროფესორი

კულტურების გაცნობას, ეფექტურ კომუნიკაციასა და საერთაშორისო თანამშრომლობის უნარების განვითარებას.

ინტერნაციონალიზაციის ფარგლებში პროგრამა განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებს რამდენიმე მნიშვნელოვან მიმართულებაზე. პირველ რიგში, ეს არის გლობალური კომუნიკაციის გაძლიერება – სტუდენტები სწავლობენ თავისუფლად ურთიერთობას სხვადასხვა ქვეყნის წარმომადგენლებთან და აქტიურად ერთვებიან საერთაშორისო

მაღალ დონეზე ფლობა მნიშვნელოვანად ზრდის დასაქმების შესაძლებლობებს როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო ბაზარზე და უზრუნველყოფს კონკურენტუნარიანი, პროფესიონალი კადრების მომზადებას.

ინგლისური ფილოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს მონვეული სპეციალისტებისა და მმობლიურ ენაზე მოლაპარაკე (Native Speaker) ლექტორების ჩართულობას. პრაქტიკულად, ყოველ-

ცეს კიდევ უფრო დინამიკურსა და ეფექტურს ხდის. სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა, ჰქონდეთ ცოცხალი კომუნიკაცია ინგლისურ ენაზე, რაც მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს მათი პრაქტიკული უნარების განვითარებასა და ენობრივი ბარიერების დაძლევას. მმობლიურ ენაზე მოლაპარაკე ლექტორებთან ურთიერთობა, ასევე, აძლიერებს სტუდენტების კულტურათაშორისი კომპეტენციას და ეხმარება მათ, უკეთ გაიგონ ენის გამოყენების ბუნებრივი, ავთენტური ფორმები. ეს გამოცდილება მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სტუდენტების პროფესიულ მზადყოფნაში და განსაკუთრებით აქტუალურია გლობალიზაციის პირობებში.

ლიურად პროგრამა მასპინძლობს ინგლისური ენის მონვეულ პედაგოგებს და ინგლისური ენის სწავლების ასისტენტებს, რაც სწავლების პრო-

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამის კურსდამთავრებულ პედაგოგებს და ინგლისური ენის სწავლების ასისტენტებს, რაც სწავლების პრო-

აბიუტურებისთვის სჯსუ-ს ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა გამორჩეულია მაღალი აკადემიური სტანდარტით, ინოვაციური სასწავლო მეთოდებით – აქტიური ლექციები, ვორკშოპები, პროექტები და სხვადასხვა პლატფორმა, რაც აძლიერებს პრაქტიკულ უნარებს. პროგრამა აერთიანებს ენას, ლიტერატურას, ლინგვისტიკასა და თანამედროვე კომუნიკაციას, რაც სტუდენტებს მრავალმხრივ კომპეტენციას აძლევს. Native Speakers-ის ჩართულობა კიდევ უფრო აძლიერებს კომუნიკაციურ უნარებს, კულტურათაშორისი კომპეტენციას და პროფესიულ მომზადებას საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

ინგლისური ფილოლოგიის პროგრამა, როგორც განათლების, ისე კულტურულ განვითარებაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს, უზრუნველყოფს სტუდენტთა ინტერნაციონალიზაციას და აძლევს მათ უნიკალურ კონკურენტულ უპირატესობას როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო ბაზარზე.

თანამედროვე მსოფლიოში

გარემოსდაცვითი პრობლემები – კლიმატის ცვლილება, ბიომრავალფეროვნების შემცირება, გარემოს დაბინძურება წარმოადგენს ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს გამოწვევას კაცობრიობისათვის. აღნიშნულ პირობებში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ეკოლოგიის, როგორც სამეცნიერო დისციპლინისა და პროფესიული მიმართულების განვითარება.

ეკოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა მიზნად ისახავს ისეთი სპეციალისტების მომზადებას, რომლებიც შეძლებენ ბუნებრივი სისტემების შესწავლას, გარემოს დაცვის ეფექტიანი მექანიზმების შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების პრინციპების დანერგვას.

ეკოლოგიის სწავლება მოიცავს ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხების გააზრებას, როგორც

ეკოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა: განათლება მდგრადი მოავლისთვის

რევაზ ზაფინიძე

ეკოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი, ასოცირებული პროფესორი

ცაა: ბუნებრივი სისტემების ფუნქციონირება – ეკოსისტემების სტრუქტურა და დინამიკა; ბიომრავალფეროვნების დაცვა – ცოცხალი ორგანიზმების მრავალფეროვნების მნიშვნელობა; გარემოს დაბინძურება და მისი პრევენცია – ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის დაცვა; კლიმატის ცვლილება – მისი მიზეზები, შედეგები და მართვის გზები; კვლევითი უნარები – მონაცემთა შეგროვება, ანალიზი და გარემოს მონიტორინგი.

პროგრამა აერთიანებს თეორიასა და პრაქტიკას, რაც სტუდენტს აძლევს შესაძლებლობას არა მხოლოდ გაიგოს პრობლემები, არამედ იპოვოს მათი გადაჭრის გზებიც. სტუდენტები სასწავლო პრაქტიკას გადიან ბორჯომ-ხარაგაულის ტყე-პარკში, სადაც გაეცნობიან ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის მეთოდებს, როგორცაა ფოტოხაფანგები, ცხოველთა ნაკვალევის იდენტიფიცირება და სხვა.

ეკოლოგიის არჩევა არ არის მხოლოდ პროფესიის არჩევა. ეკოლოგები დღეს მსოფლიო მასშტაბით ერთ-ერთ ყველაზე მოთხოვნილი სპეციალისტები არიან, რადგან გარემოს პრობლემები ყოველდღიურად იზრდება. პროგრამა იძლევა მრავალფეროვან კარიერულ შესაძლებლობებს.

კურსდამთავრებული შესაძლებელია დასაქმდეს: გარემოსდაცვით ორგანიზაციებში, სახელმწიფო სტრუქტურებში, საერთაშორისო პროექტებში, სამეცნიერო კვლევებში.

სტუდენტს ელოდება პრაქტიკული და საინტერესო საქმიანობა ექსპედიციებში, ლა-

ბორატორიულ კვლევებში, ასევე, ბუნებაში მუშაობა.

სტუდენტისთვის შესაძლებელია, პირადად მიიღოს მონაწილეობა ბუნების შენარჩუნებასა და საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაში.

აღსანიშნავია, რომ მდგრადი განვითარება და „მწვანე ეკონომიკა“ სულ უფრო მნიშვნელოვანი ხდება, რაც ეკოლოგიის სპეციალისტებზე მოთხოვნას ზრდის.

ეკოლოგიის საბაკალავრო პროგრამა აძლევს სტუდენტს ცოდნას, უნარებსა და ლირებულ უნარებს, რომლებიც აუცილებელია გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების გონივრული მართვისთვის.

ეს არის არჩევანი მათთვის, ვისაც სურს: იყოს თანამედროვე გამოწვევების ნაწილი, იმუშაოს ბუნებასთან და ადამიანებთან, შექმნას უკეთესი და უფრო მდგრადი მომავალი.

ტრადიცია და ინოვაცია: რატომ უნდა გახდეთ სჯსუ-ს სტუდენტი

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სწავლება სცილდება მხოლოდ კოდის წერის ტექნიკურ უნარებს – ეს არის კომპლექსური აკადემიური დისციპლინა, რომელიც მათემატიკურ ლოგიკასა და ალგორითმულ აზროვნებას ეფუძნება.

როგორ პასუხობს სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის IT პროგრამა თანამედროვე სამეცნიერო სტანდარტებს და რამდენად ახერხებს კურსკულურში თეორიული ცოდნისა და პრაქტიკული გამოწვევების სინთეზს? ინფორმაციული ტექნოლოგიების პროგრამის ხელმძღვანელი განიხილავს სწავლების მეთოდოლოგიას, აკადემიურ რესურსებსა და იმ ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც სჯსუ მომავალ სპეციალისტებს ამზადებს.

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც ჩვენს უნივერსიტეტში დიდი ხნის განმავლობაში ხორციელდებოდა და რამდენიმე თვის წინ განახლებულ და აკრედიტირებულ პროგრამას ახლაც ვანხორციელებთ, სტუდენტებს აძლევს მაღალი ხარისხის, თანამედროვე და კონკურენტუნარიან ცოდნას ინფორმაციული და კომუნიკაციის ტექნოლოგიების (ICTs) სფეროში შრომის ბაზრის აქტუალური მოთხოვნების შესაბამისად.

პროგრამა ამზადებს სპეციალისტებს ურთიერთდაკავშირებული სფეროებისთვის, რომელიც მოიცავს: კომპიუტერულ სისტემებს, პროგრამულ უზრუნველყოფას, პროგრამირების ენებს, პროფესიული ეთიკური ნორმების დაცვით მონაცემთა და ინფორმაციის უსაფრთხო დამუშავებას და შენახ-

ვას, IT ინოვაციებს, პლატფორმაზე დაფუძნებულ ტექნოლოგიებს, სისტემის პარადიგმებს, ვებ და მობილურ აპლიკაციებს.

ჩვენი პროგრამის კურსდამთავრებულებს შეუძლიათ გამოთვლითი პროდუქტებისა და სერვისების დამოუკიდებლად შექმნა, მათი მუშა მდგომარეობაში მხარდაჭერა და მართვა ორგანიზაციათა მოთხოვნების შესაბამისად. ამ მიზნების

მართე მოგვალე ციფრული ტექნოლოგიებით

ლერი ნოზაძე

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი, პროფესორი

მისაღწევად სტუდენტები ლეზულობენ ICT-ის ფუნდამენტურ ცოდნას ალგორითმების საფუძვლების, კომპიუტერის არქიტექტურის, ორგანიზაციის, გრაფიკისა და ინტერაქტიული ტექნიკის, დაპროგრამების ენების საფუძვლების, მათემატიკური და სტატისტიკური საფუძვლების, მონაცემთა მართვის, ოპერაციული სისტემების, პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარების საფუძვლების, ვებ და მობილური სისტემების, ქსელების კომუნიკაციების, უსაფრთხოების, ხელოვნური ინტელექტისა და სხვა დარგებიდან.

სტუდენტები იძენენ პრაქტიკულ უნარებს რეალურ სამყაროში ფენომენების მო-

დელირებასა და მონაცემებით გამოთვლაში მათემატიკის თეორიული ცოდნის, შექმნილი ლოგიკური, ანალიზური და აბსტრაქტული აზროვნების საფუძვლებზე; ახდენენ გრაფიკული ობიექტების ციფრულ დამუშავებას, იყენებენ სხვადასხვა სახის ინფორმაციას (ტექსტური, გრაფიკული, ვიდეო, აუდიო, ანიმაცია, რენდერი) ეფექტური მართვისათვის. შეუძლიათ ვებ და

მობილური აპლიკაციების, ინტერაქტიული ვებ-გვერდების შექმნა და მართვა, აპლიკაციების ტესტირება და Google Play Store-ზე განთავსება, ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება კომპიუტერულ ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების შემუშავებაში.

რაც შეეხება სტუდენტების სამეცნიერო-კვლევით მუშაობაში ჩართვას, როგორც ცნობილია, ჩვენ უკვე სამი საერთაშორისო კონფერენცია ჩავატარეთ სხვა ქვეყნების წარმომადგენლებთან ერთად ჩვენი უნივერსიტეტის (და არა მარტო ინფორმაციის სტუდენტების) დიდი უმრავლესობის აქტიური ჩართულობით, აქედან გა-

მომდინარე, დარწმუნებულნი ვართ, მომავალ წლებშიც მოგვეცემა ამის შესაძლებლობა, პროგრამის სხვა სფეროებთან კვეთაში (IT-ის გამოყენება ისტორიაში, ფილოლოგიაში, აგრონომიაში თუ ეკონომიკაში, რაც სჯსუ-ის, როგორც მრავალპროფილიანი უნივერსიტეტისთვის, საინტერესო შეიძლება იყოს), ურთიერთთანამშრომლობა საინტელექტუალ და კიდევ უფრო ნაყოფიერი გახდეს.

აბიტურიენტებო, თქვენ ცხოვრების ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ეტაპზე დგახართ. შეგიძლიათ, აიჩიოთ პროფესია, რომელიც არა მხოლოდ თქვენს მომავალს, არამედ სამყაროს განვითარებას განსაზღვრავს.

ინფორმაციული ტექნოლოგიები დღეს აღარ არის მხოლოდ „კომპიუტერთან მუშაობა“. ეს არის შესაძლებლობა – შექმნა ის, რაც გუშინ შეუძლებელი ჩანდა!

რატომ უნდა გახდეთ ჩვენი სტუდენტი? ჩვენთან თეორია თავიდანვე პრაქტიკაში გადადის – იქნება ეს მობილური აპლიკაციის აწყობა, მონაცემთა ბაზების მართვა თუ ხელოვნური ინტელექტის პირველი ნაბიჯები.

ჩვენი საერთაშორისო კონფერენციები და კვლევითი პროექტები ვაგისნით გზას მსოფლიო სამეცნიერო საზოგადოებისკენ.

თქვენ გახდებით უნივერსალური სპეციალისტები: სჯსუ-ს გარემო გაძლევს შანსს, IT გამოიყენო ისეთ სფეროებში, როგორცაა ეკონომიკა, აგრონომია, ფილოლოგია თუ ისტორია, რაც დღეს პროფესიის ბაზარზე უიშვიათესი და ძვირადღირებული უნარია.

12 მარტი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი დღე აღმოჩნდა იმ ახალგაზრდებისთვის, რომლებიც საკუთარ მომავალს მხოლოდ პირად წარმატებაში კი არა, არამედ საზოგადოების კეთილდღეობაში, დიპლომატიისა და მშვიდობიან თანაცხოვრებაში ხედავენ. სწორედ ამ დღეს გაიმართა აფხაზური ცენტრის „მესხი ახალგაზრდები ერთობისთვის“ მიერ განხორციელებული პროექტის – „ახალგაზრდული სამშვიდობო კონცეფცია თანაცხოვრების კულტურის განმტკიცებისთვის“ დასკვნითი ღონისძიება.

ღონისძიებას უმასპინძლა პატარკაციშვილის სასახლეში, სადაც იდეები, ისტორია და მომავლის იმედი ერთმანეთს ჰარმონიულად ერწყმის. პროექტი განხორციელდა ახალგაზრდობის სააგენტოს მიერ გამოცხადებული საგრანტო კონკურსის ფარგლებში მოპოვებული დაფინანსებით. მისი მთავარი მიზანი იყო ახალგაზრდების აქტიური ჩართულობა ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების კონტექსტში, იმ რთულ და მგრძობიარე სივრცეში, სადაც დიალოგი, ნდობა და ურთიერთგაგება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. პროექტი ემსახურებოდა არა მხოლოდ ცოდნის გადაცემას, არამედ ახალგაზრდებში იმ ღირებულებების გაძლიერებას, რომლებიც მშვიდობიან თანაცხოვრებას უდევს საფუძვლად.

სწავლის პროცესიდან პასუხისმგებლობის გააზრებაამდე

პროექტში მონაწილეობდა 45 სტუდენტი, რომლებიც რამდენიმე თვის განმავლობაში აქტიურად იყვნენ ჩართულნი ტრენინგებსა და სამუშაო შეხვედრებში, განიხილავდნენ კონფლიქტის ტრანსფორმაციის თანამედროვე მიდგომებს, ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების ისტორიულ და პოლიტიკურ კონტექსტს, ასევე, საერთაშორისო გამოცდილებას

მშვიდობის მშენებლობის სფეროში. ეს პროცესი მხოლოდ თეორიული ცოდნის მიღებით არ შემოიფარგლებოდა. თითოეული მონაწილე ნელ-ნელა აცნობიერებდა საკუთარ როლს საზოგადოებაში, თეზი. კონცეფცია განსაზღვრავს იმ ძირითად პრინციპებსა და მიმართულებებს, რომლებზეც უნდა დაფუძნდეს ახალგაზრდული საქმიანობა ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების მიმართულებით. ეს დოკუმენტი შეიძლება გახდეს მნიშვნელოვანი პლატფორმა მომავალი ინიციატივებისთვის და ახალი პროექტების დასაწყებად.

მშვიდობისა და გადარდების განმტკიცებისთვის

დასკვნითი ღონისძიება მხოლოდ ფორმალური ანგარიშგება არ ყოფილა. ეს დღე იყო ემოციური, შთაბეჭდილებით და ერთიანობის განცდით სავსე. მონაწილეებმა წარადგინეს საკუთარი ნამუშევარი, ისაუბრეს მიღებულ გამოცდილებაზე და გაუზიარეს აუდიტორიას ის გზავნილები, რომლებიც მათთვის ამ პროექტმა გა-

ახალგაზრდული კონცეფცია – რეალური დოკუმენტი

პროექტის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი შედეგი გახდა ახალგაზრდული სამშვიდობო კონცეფციის შექმნა. ეს არ იყო უბრალოდ ფორმალური დოკუმენტი, ეს იყო მონაწილეთა გამოცდილების, ხედვებისა და ღირებულებების სინ-

თეზი. კონცეფცია განსაზღვრავს იმ ძირითად პრინციპებსა და მიმართულებებს, რომლებზეც უნდა დაფუძნდეს ახალგაზრდული საქმიანობა ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების მიმართულებით. ეს დოკუმენტი შეიძლება გახდეს მნიშვნელოვანი პლატფორმა მომავალი ინიციატივებისთვის და ახალი პროექტების დასაწყებად.

მშვიდობისა და გადარდების განმტკიცებისთვის

აჩინა. შეხვედრის ფარგლებში გაიმართა კონცეფციის ოფიციალური პრეზენტაცია, შესრულებული სამუშაოს შეფასება, ექსპერტთა უკუკავშირის მიღება და რეკომენდაციების განხილვა. ეს პროცესი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო, რადგან ახალგაზრდებს მიეცათ შესაძლებლობა, საკუთარი შრომა გაეზიარებინათ პროფესიონალი პირებისთვის.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ: ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა და დეოკუპაციის საკითხებთან დაკავშირებული საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიის თავმჯდომარე **გიორგი ვოლსკი**, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იძულებით გათავისსის საერთაშორისო უნივერსიტეტის, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის უნივერსიტეტის,

კითხვებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის აპარატის უფროსი **შერმადინ შარია**, აფხაზეთის იუსტიციის სამინისტროს სამშვიდობო და სამოქალაქო ინტეგრაციის პოლიტიკის დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე **ნინო ცხელიაშვილი**, შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის სახელმწიფო მინისტრის აპარატის წარმომადგენელი **ანდრო ბინაძე**, ახალგაზრდობის სააგენტოს ხელმძღვანელი **ვახტანგ ბაკაშვილი**, „ქართველთა და აფხაზთა საზოგადოება – ერთობა სევალისთვის“ თავმჯდომარე **გიორგი შერვაშიძე**, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა და დეოკუპაციის საკითხებთან დაკავშირებული საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიის აპარატის წევრი, „ქართველთა და აფხაზთა საზოგადოება – ერთობა სევალისთვის“ თავმჯდო-

მარის მოადგილე **შორენა ახალაია**, შოთა რუსთაველის ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი **ნატალია ლაზა**, გუდავამე-პატარკაციშვილის ფონდის დირექტორი **ზურაბ კერვალიშვილი** და ფონდის წარმომადგენელი **მაია ჩიტაშვილი**, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი **თეა ჯუღელი**, ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტის, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის უნივერსიტეტის,

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისა და ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წარმომადგენლები; ასევე, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში **მერაბ ბერიძე** და პროფესორი **მაკა ბერიძე**. მათი ჩართულობა კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს იმ ფაქტს, რომ მსგავსი ინიციატივები კიდევ ერთხელ სტრატეგიულ მნიშვნელობას ატარებს.

ღონისძიების ერთ-ერთი გამორჩეული ნაწილი იყო სასახლეში გამართული საინფორმაციო-სემინარები ტური, რომელმაც მონაწილეებს საშუალება მისცა კულტურულ სივრცესთან უფრო ახლოს მისულიყვნენ. ასეთმა აქტივობამ ღონისძიებას დამატებითი სიმბოლოები დატოვა მესხინა, კულტურა და ისტორია ხომ ხშირად სწორედ ის ხიდა, რომელიც ადამიანებს ერთმანეთთან აკავშირებს მაშინაც კი, როცა მათ შორის „საზღვრები“ არსებობს.

იმიდი, რომელიც აუცილებლად იმცევა რეალურ კალად

პროექტმა კიდევ ერთხელ ნათლად წარმოაჩინა, რომ მესხი ახალგაზრდები მზად არიან აილონ პასუხისმგებლობა და გახდნენ დიპლომატიის, ნდობისა და თანამშრომლობის პროცესის აქტიური მონაწილეები. მათში არის ენერჯი, იდეები და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, გულწრფელი სურვილი – შეცვალონ რეალობა უკეთესობისკენ. შექმნილი ახალგაზრდული სამშვიდობო კონცეფცია კი არაა მხოლოდ ერთჯერადი შედეგი, ეს არის დასაწყისი იმ გზისა, რომელიც შეიძლება გადაიზარდოს უფრო ფართო მოძრაობაში და რეალურ ცვლილებებში. დღეს, როდესაც საზოგადოებას განსაკუთრებით ატარებდა ერთობა, ურთიერთგაგება და მშვიდობა, მსგავსი ინიციატივები ვაგისნენ, რომ მომავალი ჩვენს ხელშია და ხშირად სწორედ ახალგაზრდების ერთიანი ხმა ხდება ის ძალა, რომელიც ისტორიას ახალ მიმართულებას აძლევს.

ეს არის ისტორია იმედზე, თანამშრომლობასა და იმ ახალგაზრდებზე, რომლებიც არ ელოდებიან მომავალს, ისინი თავად ქმნიან მას. მესხი ახალგაზრდები უდავოდ წერენ ისტორიას!

ანანო გუგუაძე ინგლისური ფილოლოგიის მე-2 კურსის სტუდენტი

● **16-20 მარტს**, ქალაქ რენში, გაიმართა ფრანგულ-ქართული სასწავლო კვირეული, რომელშიც მონაწილეობდნენ საფრანგეთისა და საქართველოს წამყვანი უნივერსიტეტები. პროგრამა ინტენსიური იყო და მიზნად ისახავდა აკადემიური თანამშრომლობის გაღრმავებას, მობილობის განვითარების ხელშეწყობასა და საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებას.

ლონისძიება დაფინანსებული იყო ევროკავშირის მიერ. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტს წარმოადგენდნენ საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულების მთავარი სპეციალისტი **გურანდა მოდებაძე** და ინჟინერიის, აგრაულ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, პროფესორი **ლევან მაკარაძე**. კვირის განმავლობაში მონაწილეები დაესწრნენ სხვადასხვა სახის შეხვედრებს. კულტურულმა აქტივობებმა – რენის, სენმალოსა და მონსენ-მიშელის ტურებმა მონაწილეებს საშუალება მისცა, გაეღრმავებინათ ცოდნა საფრანგეთის ისტორიულ და ინსტიტუციურ კონტექსტზე. აქტივობების განმავლობაში, სჯუნ-ს წარმომადგენლებმა შეხვედრები გამართეს ფრანგი პარტნიორების – ინსტიტუციური ლიდერების, პროექტების კოორდინატორებისა და აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლებთან. ფრანგულ-ქართულმა სასწავლო კვირეულმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა ორი ქვეყნის უმაღლესი განათლების სექტორებს შორის მტკიცე პარტნიორობა და გახსნა ახალი შესაძლებლობები მობილობის ინიციატივებისა და გრძელვადიანი აკადემიური თანამშრომლობისთვის.

● **16 მარტს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით, სტუდენტებისთვის შეთავაზებული სასწავლო კურსის ფარგლებში, გაიმართა მნიშვნელოვანი და საინტერესო ლექცია ფინანსურ და ეკონომიკურ წინგნიერებაზე, რომელსაც პროფესორი **როინ თათეშვილი** უძღვებოდა.

ლექცია კურსის პირველი შეხვედრა იყო და მიზნად ისახავს სტუდენტებისთვის ფინანსური განათლების გაღრმავებას – ფულის მართვის, ეკონომიკური პროცესების გააზრებისა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში სწორი ფინანსური გადაწყვეტილებების მიღების მიმართულებით. შეხვედრაზე განხილული იყო მნიშვნელოვანი თემები: ბიუჯეტირება; დაზოგვა; ინვესტირება; ფინანსური რისკები; ეკონომიკური გარემო.

კურსის მთავარი მიზანია: სტუდენტებში ფინანსური აზროვნების განვითარება; საკუთარი ფინანსების ეფექტურად მართვის სწავლა; ეკონომიკური პროცესების უკეთ გააზრება;

მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება.

მსგავსი ინიციატივები მნიშვნელოვან როლს ასრულებს მომავალი თაობის ფინანსურად გამართული და პასუხისმგებელიანი მოქალაქეების ჩამოყალიბებაში.

● **17 მარტიდან**, ერთი კვირის განმავლობაში სჯუნ-ში ინტენსიურად მიმდინარეობდა მზადება ჩემპიონატისთვის მაგიდის ჩოგბურთში, რომელშიც მონაწილეობდნენ როგორც გოგონები, ასევე ვაჟები. ტურნირი დაძაბულ და სანახაობრივ ატმოსფეროში წარმართა და მონაწილეებმა მაღალი სპორტული ოსტატობა გამოავლინეს. ჩემპიონატის ფინალური შეხვედრა 24 მარტს გაიმართა. სპორტულ შეჯიბრში გამარჯვებულები შემდეგნაირად განაწილდნენ:

ვაჟებს შორის პირველი ადგილი დაიკავა იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტმა **ლუკა ელისაბედაშვილმა**, მეორე ადგილი – განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტმა **გიორგი ქუჭიშვილმა**, მესამე ადგილი მოიპოვა ინჟინერიის, აგრაულ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტმა **ნიკა ტატურაშვილმა**.

გოგონებს შორის საპრიზო ადგილები სრულად გადაინაწილეს განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტებმა: პირველი ადგილი – **ანნა მიქაელიანმა**, მეორე ადგილი – **არინა მეძიაიანმა**, მესამე ადგილი – **დინა ლვალაძემ**.

საპრიზო ადგილების მფლობელებს გამარჯვება მიულოცა და სიგელებით დააჯილდოვა უნივერსიტეტის რექტორმა **ვასტანგ თაქთაქიძემ**.

აღნიშნული სპორტული ჩემპიონატის ორგანიზება უზრუნველყოფილი იყო უნივერსიტეტის სპორტისა და კულტურის განყოფილების მიერ.

● **23 მარტს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა შეხვედრა სერიის „**მოგ ზაურობა ინოვაციების და ტექნოლოგიების სამყაროში**“ ფარგლებში, რომელიც ორგანიზებული იყო საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს მიერ.

შეხვედრის მიზანს წარმოადგენდა სტუდენტებისა და აკადემიური პერსონალისათვის ინოვაციებისა და თანამედროვე ტექნოლოგიების მიმართულებით ცნობიერების ამაღლება, ასევე, სახელმწიფო პროგრამებისა და შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის გაზიარება. ლონისძიებაზე პრეზენტაცია გააკეთა ინოვაციების საზოგადოების განვითარების პროექტების მენეჯერმა **ზურაბ ძიციგურმა**.

ინფორმაცია

პექტები; დაფინანსების შესაძლებლობები და მიმდინარე პროგრამები; თანამედროვე ტექნოლოგიური ტენდენციები. აღნიშნული ინიციატივა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას

ატარებს რეგიონებში, ვინაიდან ხელს უწყობს ახალგაზრდების ჩართულობას, ინოვაციური აზროვნების განვითარებას და ტექნოლოგიური ეკოსისტემის გაძლიერებას. პროექტის პარტნიორები არიან გამომცემლობა – „ლურჯი ოკეანე“, GITA-ს ერთ-ერთი წარმატებული სტარტაპი „ჩემში“ და კომპანია „ნატასტარი“.

● **26 მარტს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეორე კორპუსში, პავლე ზაზაძის სახელობის საკონფერენციო დარბაზში, გაიმართა მნიშვნელოვანი და შთამბეჭდავი შეხვედრა, რომელიც ტერიტორიული თავდაცვის რეზერვის პროგრამის გაცნობას მიეძღვნა.

ლონისძიება გახსნა უნივერსიტეტის რექტორმა **ვასტანგ თაქთაქიძემ**. მისი თხოვნით, აუდიტორიამ წუთიერი დუმილი პატივი მიაგო გარდაცვლილი პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ხსოვნას.

რექტორმა განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და უნივერსიტეტს შორის არსებულ ნაყოფიერ თანამშრომლობაზე, რომელმაც უკვე მნიშვნელოვანი შედეგები გამოიღო, გამოთქვა იმედი, რომ აღნიშნული ურთიერთობა მომავალშიც კიდევ უფრო გაღრმავდება და გაძლიერდება.

შეხვედრის მონაწილეებს სიტყვით მიმართეს უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილემ, პროფესორმა **მერაბ ბერიძემ** და **მე-10 ტერიტორიული თავდაცვის ბრიგადის**, 104-ე ტერიტორიული თავდაცვის ბატალიონის მეთაურმა, ვიცე-პოლკოვნიკმა **გოჩა ბათაძემ**.

ლონისძიება ორგანიზებული იყო უნივერსიტეტის სტუდენტთა რეზერვისტების მიერ. პრეზენტაციას უძღვებოდნენ რეზერვისტები **იური ბალახაძე**, **სალომე ხმალაძე** და **სოფო კოჭორიძე**. მათ დამსწრეებს დეტალურად გააცნეს თავდაცვის რეზერვის პროგრამის არსი, მიზნები და მნიშვნელობა, ასევე, გაუზიარეს საკუთარი გამოცდილება სარეზერვო მომზადების პროცესის შესახებ და ამომწურავად უპასუხეს აუდიტორის შეკითხვებს.

ლონისძიებამ სტუდენტებში დიდი ინტერესი გამოიწვია. დამსწრეებმა მიიღეს სრულყოფილი ინფორმაცია ტერიტორიული რეზერვის პროგრამის შესახებ, მის მნიშვნელობაზე რეგიონში მისი როლის გათვალისწინებით. შეხვედრამ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ახალგაზრდებში მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის გაძლიერე-

ბასა და ქვეყნის თავდაცვის საკითხებისადმი ინტერესის ზრდაში.

● **31 მარტს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტების, მაგისტრანტებისა და ახალგაზრდა მეცნიერთათვის, **Erasmus+**

გი გვარამაძე და მონისა და დაზარალებულის კოორდინატორი **მარიამ მიქუტიშვილი**. მათ სტუდენტებს მიაწოდეს ამომწურავი ინფორმაცია პირადი ცხოვრების დაცვის ევროპული სტანდარტების შესახებ, ასევე, გააცნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა და აღნიშნული კატეგორიის დანაშაულთა სტატისტიკური მონაცემები.

შეხვედრა ინტერაქციულ ფორმატში წარმართა, რაც სტუდენტებს შესაძლებლობას აძლევდა, დაესვათ მათთვის საინტერესო კითხვები და მიეღოთ სრულყოფილი პასუხები.

აღსანიშნავია, რომ პროექტი „საზოგადოებრივი პროკურატურა“ მიზნად ისახავს სამართლებრივი ცნობიერების ამაღლებას, დანაშაულის პრევენციას, პროკურატურის საქმიანობის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფასა და საზოგადოებრივი ნდობის გაძლიერებას.

● **2 აპრილს**, უნივერსიტეტსა და ა(ა)იპ „სამცხე-ჯავახეთის დანიშნულების ადგილის მართვის ორგანიზაციის“ შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმში გაფორმდა, რომელსაც ხელი რექტორმა **ვასტანგ თაქთაქიძემ** და ორგანიზაციის აღმასრულებელმა დირექტორმა **დავით მუმლაძემ** მოაწერეს.

ხელშეკრულების ფარგლებში, მხარეები შეთანხმდნენ მჭიდრო კოორდინაციაზე, რაც გულისხმობს, პირველ რიგში, ტურიზმის მიმართულების საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების სტუდენტებისთვის პრაქტიკული კომპონენტის გაძლიერებას.

მემორანდუმში ითვალისწინებს სტუდენტთა ჩართვას რეალურ სამუშაო პროცესებში, რაც მათ დაეხმარება თეორიული ცოდნის პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებად გარდაქმნაში და შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში.

„დანიშნულების ადგილის მართვის ორგანიზაცია“ მზადყოფნას გამოთქვამს, უზრუნველყოს სტუდენტთა პრაქტიკა, გაუზიაროს მათ დარგობრივი გამოცდილება და ხელი შეუწყოს სხვადასხვა საგანმანათლებლო თუ კვლევით პროექტის განხორციელებას. თავის მხრივ, უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს ორგანიზაციის ჩართულობას სასწავლო პროცესში, რაც ხელს შეუწყობს განათლების ხარისხის შესაბამისობას თანამედროვე ტურისტული ინდუსტრიის მოთხოვნებთან.

აღნიშნული თანამშრომლობა კიდევ ერთი წინ გადადგმული ნაბიჯია რეგიონში კვალიფიციური კადრების მომზადებისა და უნივერსიტეტსა და დამსაქმებელ სექტორს შორის მყარი კავშირების დამყარების გზაზე.

● **1 აპრილს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში გაიმართა შეხვედრა პროექტის – „საზოგადოებრივი პროკურატურა“ ფარგლებში. შეხვედრის თემა იყო პირადი ცხოვრების ხელყოფა და ამ მიმართულებით ცნობიერების ამაღლება.

უნივერსიტეტის სტუდენტებს შეხვედრენ სამცხე-ჯავახეთის საოლქო პროკურატურის წარმომადგენლები: პროკურორის მოადგილე **ლევან სალია**, საგამოძიებო სამმართველოს უფროსი გამომძიებელი **გიორ-**

დავით მუმლაძე და მონისა და დაზარალებულის კოორდინატორი **მარიამ მიქუტიშვილი**. მათ სტუდენტებს მიაწოდეს ამომწურავი ინფორმაცია პირადი ცხოვრების დაცვის ევროპული სტანდარტების შესახებ, ასევე, გააცნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა და აღნიშნული კატეგორიის დანაშაულთა სტატისტიკური მონაცემები.

შეხვედრა ინტერაქციულ ფორმატში წარმართა, რაც სტუდენტებს შესაძლებლობას აძლევდა, დაესვათ მათთვის საინტერესო კითხვები და მიეღოთ სრულყოფილი პასუხები.

აღსანიშნავია, რომ პროექტი „საზოგადოებრივი პროკურატურა“ მიზნად ისახავს სამართლებრივი ცნობიერების ამაღლებას, დანაშაულის პრევენციას, პროკურატურის საქმიანობის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფასა და საზოგადოებრივი ნდობის გაძლიერებას.

● **2 აპრილს**, უნივერსიტეტსა და ა(ა)იპ „სამცხე-ჯავახეთის დანიშნულების ადგილის მართვის ორგანიზაციის“ შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმში გაფორმდა, რომელსაც ხელი რექტორმა **ვასტანგ თაქთაქიძემ** და ორგანიზაციის აღმასრულებელმა დირექტორმა **დავით მუმლაძემ** მოაწერეს.

ხელშეკრულების ფარგლებში, მხარეები შეთანხმდნენ მჭიდრო კოორდინაციაზე, რაც გულისხმობს, პირველ რიგში, ტურიზმის მიმართულების საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების სტუდენტებისთვის პრაქტიკული კომპონენტის გაძლიერებას.

მემორანდუმში ითვალისწინებს სტუდენტთა ჩართვას რეალურ სამუშაო პროცესებში, რაც მათ დაეხმარება თეორიული ცოდნის პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებად გარდაქმნაში და შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში.

„დანიშნულების ადგილის მართვის ორგანიზაცია“ მზადყოფნას გამოთქვამს, უზრუნველყოს სტუდენტთა პრაქტიკა, გაუზიაროს მათ დარგობრივი გამოცდილება და ხელი შეუწყოს სხვადასხვა საგანმანათლებლო თუ კვლევით პროექტის განხორციელებას. თავის მხრივ, უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს ორგანიზაციის ჩართულობას სასწავლო პროცესში, რაც ხელს შეუწყობს განათლების ხარისხის შესაბამისობას თანამედროვე ტურისტული ინდუსტრიის მოთხოვნებთან.

აღნიშნული თანამშრომლობა კიდევ ერთი წინ გადადგმული ნაბიჯია რეგიონში კვალიფიციური კადრების მომზადებისა და უნივერსიტეტსა და დამსაქმებელ სექტორს შორის მყარი კავშირების დამყარების გზაზე.

● **1 აპრილს**, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში გაიმართა შეხვედრა პროექტის – „საზოგადოებრივი პროკურატურა“ ფარგლებში. შეხვედრის თემა იყო პირადი ცხოვრების ხელყოფა და ამ მიმართულებით ცნობიერების ამაღლება.

უნივერსიტეტის სტუდენტებს შეხვედრენ სამცხე-ჯავახეთის საოლქო პროკურატურის წარმომადგენლები: პროკურორის მოადგილე **ლევან სალია**, საგამოძიებო სამმართველოს უფროსი გამომძიებელი **გიორ-**

ინფორმაციები უნივერსიტეტის facebook-ის გვერდიდან

● 2 აპრილს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენის კაბინეტში, „სამეცნიერო გულანის“ მორიგი სხდომა გაიმართა.

პროფესორ მერაბ ბერიძის მოხსენება – „ქართული ცივილიზაცია და მესხეთის ბუნება“ იყო მოგზაურობა დროში, რომელიც დაგვანახა, რომ მესხეთი არა მხოლოდ ჩვენი სახელმწიფოებრიობის აკანია, არამედ ბუნებასთან გონივრული თანაარსებობის უნიკალური მაგალითიცაა.

მოსხენებში განხილული იყო თემები, რომელიც შეეხებოდა ქართული ცივილიზაციის ფორმირებასა და მესხეთის კულტურულ თავისებურებებს ისტორიული განვითარების ჩრტილში. ყურადღება გამახვილდა საქართველოს კლიმატურ და გეოგრაფიულ მრავალფეროვნებაზე, რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია ქვეყნის სამეურნეო ცხოვრებასა და ეთნოგრაფიულ ტრადიციებზე. ასევე, გამოიკვეთა მისა და ბარის ურთიერთკავშირი, რომელიც საუკუნეების განმავლობაში განსაზღვრავდა საქართველოს ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას.

შეხვედრა საინტერესო დისკუსიით გაგრძელდა; მონაწილეებმა იმსჯელეს ტრადიციული სამეურნეო გამოცდილებისა და თანამედროვე გამოწვევების ურთიერთმი-

მართებაზე, გლობალიზაციის პირობებში კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების მნიშვნელობაზე და რეგიონული ისტორიის კვლევის პერსპექტივებზე.

წინაპართა გამოცდილება – „სოფელი ღონიერია, თუ კაცი გონიერია“ – დღეს უფრო აქტუალურია, ვიდრე ოდესმე. ეს შეხვედრა იყო შესხენება იმისა, რომ ჩვენი მომავალი სწორედ ამ ისტორიული გამოცდილების გახსენებაზე გადის.

„სამეცნიერო გულანი“ აერთიანებს აკადემიური საზოგადოების წარმომადგენლებს და ხელს უწყობს სამეცნიერო იდეების გაცვლასა და აქტუალურ საკითხებზე მსჯელობას.

● 21-23 აპრილს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ტამპერეს უნივერსიტეტის პროფესორებს, აკადემიური წერის ექსპერტ მკვლევარს – ქეთი მორს და საერთაშორისო პროექტების მენეჯერს და მკვლევარს, გახათლებს მიმართულად იყო, იულია შუმეილოვას უმასპინძლა.

აღნიშნული ვიზიტი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იყო ორ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას შორის არსებული პარტნიორული

ინფორმაცია

ურთიერთობების გაღრმავებისა და საერთაშორისო აკადემიური თანამშრომლობის განვითარების მიმართულებით. სტუმრები შეხვედრენ უნივერსიტეტის რექტორს ვახტანგ თავაძისს. შეხვედრაზე განხილული იქნა უნივერსიტეტის შორის უკვე დაწყებული თანამშრომლობის შემდგომი გაფართოების შესაძლებლობები, ერთობლივი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინიციატივების განხორციელების პერსპექტივები, ასევე, საერთაშორისო პროექტებში თანამშრომლობის გაძლიერების საკითხები.

სამდღიანი ინტენსიური სატრენინგო პროგრამა მიზნად ისახავდა აკადემიური წერის კომპეტენციების განვითარებასა და თანამედროვე საგანმანათლებლო სტანდარტების გაზიარებას. პროგრამაში მონაწილეობდნენ როგორც უნივერსიტეტის აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალი, ასევე, ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის სტუდენტები. ვიზიტი დაფინანსებული იყო ERASMUS+-ის ფარგლებში, რომელსაც სამცხე-ჯავახეთის

თის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ტამპერეს უნივერსიტეტთან 2019 წლიდან ახორციელებს.

● 30 აპრილს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენის კაბინეტში, „სამეცნიერო გულანის“ მორიგი სხდომა გაიმართა.

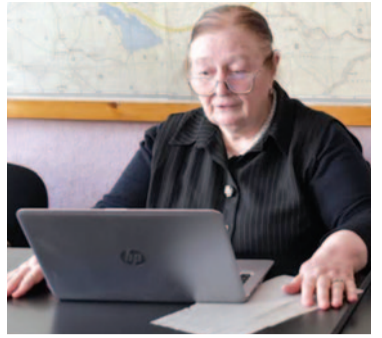
სხდომაზე მოხსენებით – ნმ. გრიგოლ ხანციტელის სახელმწიფოებრივი ხედვა გიორგი მერჩულის, ნმ. გრიგოლ ხანციტელის ცხოვრების ერთი ეპიზოდის მიხედვით – ნარდგა ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნესტან სულავა.

მომხსენებელმა დეტალურად გააანალიზა ნმ. გრიგოლ ხანციტელის მოღვაწეობის პოლიტიკურ-სახელმწიფოებრივი ასპექტები და ნარმოადგინა მნიშვნელოვანი სამეცნიერო დასკვნები:

თეოდორესა და ქრისტეფორეს აფხაზეთში გაპარვის მიახლოებითი თარიღი, 826 წლის ახლო ხანები;

ნმ. გრიგოლ ხანციტელის მიერ აფხაზეთში თქვის ავების თაობაზე უარის თქმის მიზეზი;

უბისის ტაძრის ავების მიახლოებითი თარიღი – 827-830 წლები,

რის დადგენა შესაძლებელი გახდა აფხაზეთში დემეტრეს მეფობის თარიღის, არგვეთის ეპარქიის სტატუსის გათვალისწინებით, როდესაც იგი ქართლის საკათალიკოსოში შედიოდა, რაც მოსალოდნელი იყო 830 წლამდე; 830 წლიდან აფხაზეთის საკათალიკოსოს შემადგენლობაში გადავიდა, რის შემდეგაც ნმ. გრიგოლ ხანციტელი აფხაზეთში ტაძარს ვერ ააგებდა ბიზანტიაზე მისი ორიენტირებულობის გამო;

დასაყვამთ საქართველოს საეპისკოპოსო ცენტრების გამოყოფა კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოსაგან და აფხაზეთის საკათალიკოსოს დაარსების თანადროულობა;

გიორგი მერჩულის მიერ ნმ. გრიგოლ ხანციტელის სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე პიროვნებად წარმოდგენა.

სხდომა მეცნიერებისა და სადოქტორო პროგრამების განვითარების დეპარტამენტის უფროსმა, პროფესორმა მერაბ ბერიძემ შეაჯამა. მან ყურადღება გაამახვილა წარმოდგენილი კვლევის აქტუალობაზე და მის როლზე უნივერსიტეტის სამეცნიერო ცხოვრებაში.

ინფორმაციები უნივერსიტეტის facebook-ის გვერდიდან

14 აპრილს, უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში, სახელმწიფო ენის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება გაიმართა. შეხვედრის მონაწილეებმა ქართული ენის, როგორც ქვეყნის მთავარი ღირებულებისა და სახელმწიფოებრივი ერთიანობის სიმბოლოს მნიშვნელობაზე ისაუბრეს.

ენის ისტორიულ როლსა და თანამედროვე გამოწვევებზე ისაუბრეს რექტორის მოადგილემ, პროფესორმა მაკა ბერიძემ, ასოცირებულმა პროფესორმა ნატო ყრუ-

აშვილმა და 1978 წლის ისტორიული მოვლენების უშუალო მონაწილეებმა: პროფესორმა მერაბ ბერიძემ, სპორტის, კულტურისა და მუზეუმების განყოფილების უფროსმა თემურ მალრაძემ და ასოცირებულმა პროფესორმა ლალი ბერიძემ.

სალამო განსაკუთრებული ემოციით წარმოება, როდესაც ისტორიული პროცესების მონაწილეებმა აუდიტორიას იმ ერთიანობასა და ბრძოლაზე უამბეს, რომელმაც ქართულ ენას სახელმწიფო სტატუსი შეუნარჩუნა. მათი პირადი მოგო-

ნებები ერთგვარი ხიდი აღმოჩნდა წარსულსა და დღევანდელს შორის.

ღონისძიების დასასრულს ახალგაზრდებმა საკუთარი და ცნობილი პოეტების ლექსები წაიკითხეს. მათმა გამოსვლებმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ მშობლიური ენის სიყვარული და გაფრთხილება თაობებს შორის უწყვეტ კავშირად რჩება.

ღონისძიება კულტურის სამსახურის, სამეცნიერო ბიბლიოთეკისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ერთობლივი ორგანიზებით ჩატარდა.

14 აპრილი, დედაენის დღე, საქართველოში ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი თარიღია, რომელიც ქართულ ენას ეძღვნება. ენა, მამულთან და სარწმუნოებასთან ერთად, უმთავრესი ღირებულებაა ჩვენთვის და ეროვნული იდენტობის მყარ საფუძველს წარმოადგენს.

1978 წლის მოვლენებს უკავშირდება 14 აპრილის ისტორია. საბჭოთა ხელისუფლება ცდილობდა, საქართველოს კონსტიტუციიდან ქართული ენის სახელმწიფო სტატუსი ამოეღო. ამ გადაწყვეტილებას საზოგადოების დიდი ნაწილი წინ აღუდგა. სტუდენტებმა და მოქალაქეებმა მშვიდობიანი პროტესტით დაიცვეს ქართული ენის სტატუსი. მათი ერთიანობისა და ძალისხმევის შედეგად ქართული ენა კვლავ სახელმწიფო ენად დარჩა. სწორედ ამ მნიშვნელოვანი გამარჯვების საპატივცემულოდ აღინიშნება დედაენის დღედ 14 აპრილი, დღე, რომელიც ერთობის, ღირსებისა და ეროვნული თვითშეგნების დღესასწაულია.

დედაენა ჩვენი არსებობის ფესვი. ყოველი ერი საკუთარ იდენტობას ენით ქმნის და ინარჩუნებს, ქართული ენა კი ის საძირკველია, რომელზეც საუკუნეების განმავლობაში შენდებოდა ჩვენი კულტურა, ტრადიციები და სულიერი სამყარო. სწორედ ამიტომ, დედაენის დღე განსაკუთრებული მნიშვნელობის მატარებელია თითოეული ქართველისთვის.

დედაენა პირველი წიგნია, რომელსაც ბავშვი ეცნობა. აქედან იწყე-

ბა სამყაროს შეცნობა, აზროვნების ჩამოყალიბება და კულტურის გათავისება. ამიტომ, დედაენის დაცვა მხოლოდ სახელმწიფოებრივი საქმე არ არის, ეს თითოეული ადამიანის ყოველდღიური პასუხისმგებლობაა.

ქართული ენა – ჩვენი იდენტობის საფუძველი

ქართული ენა მსოფლიოს ერთ-ერთი უძველესი და უნიკალური ენაა. მას აქვს საკუთარი დამწერლობა: ასომთავრული, ნუსხური და მხედრული, რაც განსაკუთრებულ კულტურულ ფასეულობას წარმოადგენს. ქართული ანბანი არა მხოლოდ კომუნიკაციის საშუალებაა, არამედ ჩვენი ისტორიისა და სულიერი სამყაროს ამსახველი სიმბოლოა. აუცილებელია აღინიშნოს, რომ ქართული დამწერლობის სამი სახეობა იუნესკომ კაცობრიობის არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობით ხუსხაში მიიღო.

რაც დრო გადის, იზრდება 14 აპრილის მნიშვნელობა. დღეს ქართული, როგორც სახელმწიფო ენის სტატუსს, საბედნიეროდ არაფერი ემუქრება, თუმცა, გლობალიზაციის ეპოქაში ისეთი მცირერიცხოვანი ერისთვის, როგორც ქართველი ერია, ენის მოვლა, დაცვა, სერიოზული გამოწვევაა. ეს დღე გვახსენებს, რომ უნდა დავიცვათ და გავუფრთხილოდეთ ჩვენს ენას. როდესაც უცხო სიტყვები და გავლენები სულ უფრო იზრდება, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქართული ენის სიმნიშვნის შენარჩუნება და მისი განვითარება.

48 წელი გავიდა 1978 წლის მოვლენებიდან და 14 აპრილმა სულ სხვა ფუნქცია და მნიშვნელობა შეიძინა. ეს დღე, გარდა იმისა, რომ რჩება სიმბოლური ქართული ხალხის ერთიანობის, ეროვნული თვითმყოფა-

დობისა და იმ თავდადების, რომელიც ჩვენმა წინაპრებმა საკუთარი იდენტობა დაიცვეს, იგი იქცა საქართველოში მცხოვრები სხვადასხვა ეროვნების მოქალაქეების ინტეგრაციის საშუალებად.

რატომ არის ქართული ენა უნიკალური? ჩვენი ენა ჩვენი სიმდიდრეა, რაც რამდენიმე გამორჩეული ფაქტორს დასტურდება; როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ქართული ანბანი მსოფლიოს 14 ორიგინალურ დამწერლობას შორისაა. ქართული ენა საუკუნეების განმავლობაში ინარჩუნებს თავის ბუნებასა და სილამაზეს. „რა ენა ნახდეს, ერიც დაეცეს...“ გრიგოლ ორბელიანის ეს სიტყვები დღესაც ზუსტად გამოხატავს იმას, თუ რატომ უნდა გავუფრთხილოდეთ ჩვენს მშობლიურ ენას, რომელიც გამორჩეულია თავისი გრამატიკით, ლექსიკით, ფონოლოგიით, ფილოსოფიით.

თანამედროვე, ციფრული კომუნიკაციების ეპოქაში ენის განვითარება მხოლოდ ენათმეცნიერების საქმე აღარ არის, ეს საერთო კულტურული და ტექნოლოგიური პროცესია. თუ ენა არ ერგება ახალ რეალობას, იგი მართლაც, მყიდველია საფრ-

თის ქვეშ აღმოჩნდეს, ამიტომ მნიშვნელოვანია რამდენიმე მიმართულებით მუშაობა: პირველ რიგში, ქართული ენა აქტიურად უნდა გამოვიყენოთ ციფრულ სივრცეში. ეს ნიშნავს, რომ უნდა ვწერდეთ, ვკითხუ-

ქართული ენა – ჩვენი იდენტობის საფუძველი

ლობდეთ და ვაზიარებდეთ ტექსტებს ქართულ ენაზე სოციალურ ქსელებში, ბლოგებში, ფორუმებზე. თუ ყოველდღიური კომუნიკაცია მთლიანად სხვა ენაზე გადადის, მშობლიური ენა ნელ-ნელა სუსტდება, თუ ენა ვერ „საუბრობს“ ტექნოლოგიასთან, ის თანამედროვე ცხოვრებიდან იდეენება. ციფრული ეპოქა ყოველდღე ქმნის ახალ ცნებებს, და თუ მათივე ქართულენოვანი შესატყვისები არ იქმნება, უცხო სიტყვები მთლიანად ჩაანაცვლებს ადგილობრივს. განათლება მნიშვნელოვანი საყრდენია ენისთვის. სკოლებსა და უნი-

ვერსიტეტებში ქართული ენის პოპულარიზაცია მუდმივად უნდა ხდებოდეს, არ უნდა დავივიწყოთ ქართული ფილმები, მუსიკა, ლიტერატურა.

ენის დაცვა არ ნიშნავს სიახლეებზე უარის თქმას, პირიქით, ენა ცოცხალი ორგანიზმივით მუდმივად უნდა ვითარდებოდეს და ახალ რეალობას ერგებოდეს, თუმცა, ამ პროცესში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ ენამ შეინარჩუნოს საკუთარი ბუნება, უნიკალურობა და იდენტობა, რადგან სწორედ ეს განსაზღვრავს მის განსაკუთრებულობას და კულტურულ მნიშვნელობას. ენა ძლიერია მამინ, როდესაც მას ადამიანები ყოველდღიურად, ბუნებრივად იყენებენ როგორც სახლში, ისე ონლაინ სივრცეში.

ამგვარად, 14 აპრილი საქართველოს ისტორიაში ეროვნული თვითმყოფლობის, ენისა და კულტურის დაცვის სიმბოლოა. ამ დღემ ნათლად დაგვანახა, თუ რამდენად ძლიერი შეიძლება იყოს საზოგადოების ერთობა მამინ, როდესაც საქმე საერთო ღირებულებებს ეხება. ქართული ენა ჩვენი იდენტობის საფუძველია და მისი დაცვა თითოეული მოქალაქის პასუხისმგებლობაა. სწორედ ამიტომ, 14 აპრილი გვახსენებს, რომ წარსულის გამოცდილებაზე დაყრდნობით უნდა გავაგრძელოთ ჩვენი კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება და განვითარება.

ანა ბერიძე იურიდიული ფაკულტეტის მე-2 კურსის სტუდენტი

ლამაზი, ყვავილებით მოფენილი მდელის ხილვას სულს კრძალებით ესწრაფვის, გონებას თავდაპირველად უჭირს გაიაზროს, რატომ ხდება ასე, რამეთუ, ყოველდღიური ყოფითი პრობლემებისგან გადაღლილი სხვათა სიხარულს ჰპოვებს მონასტრის ნაზი სიის შეხებისას. სული სხვაა, მისი ტკივილიცა და სიხარულიც განსხვავებულია, რწმენის მსგავსად, შეუძლებელია მისი მოქცევაც ჩარჩოებში.

რამდენიმე დღე ვფიქრობდი, როგორ უნდა მისულიყო მკითხველამდე ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქიის, ახალციხის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის დედათა მონასტრის წინამძღვრის, ილუმენია ნატალისთან (ქაფიანიძე) ჩანერგილი ინტერვიუ. გულწრფელი აღსარების მსგავსად გეტყვით, გულსა და სულს სხვა უნდოდა, გონებას სხვა; საბოლოოდ, გონებამ იმძლავრა, უარი ვთქვი ჩემს შემოქმედებით ჩარევაზე და თქვენს წინ იტერვიუ წარმოვადგინე ზუსტად იმ სახით, როგორც დღეს ის შედგა. მხოლოდ და მხოლოდ, მინდა კიდევ ერთხელ პატივისცემა და მადლიერება გამოვხატო დედების მიმართ, რამეთუ მათ ჩემს სულს კიდევ ერთხელ მოასმენინეს ის ხმა, რომელიც მას ესოდენ დიდი ხნის წინ დაგინებდა...

– დედაო, მონასტრის ყოველდღიური ცხოვრება და საქმიანობა საკმაოდ მრავალფეროვანია. როგორ აერთიანებთ სულიერ მოღვაწეობას, ხელსაქმესა და საზოგადოებრივ მასშტაბებს ერთიან წეს-განგებაში? რომ მოგვიყვით დედების საქმიანობის შესახებ?

– ახალციხის ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის დედათა მონასტერი 1998 წლიდან მოქმედებს. მანამდე, ჩვენ საფარისა და შემდგომად მონასტრის ცხოვრობდით. საფარში ცხოვრებისას, შევისწავლეთ ოქრომკვდილ ქარგვა და დაფარის ქაღალდით სამოსის სახელოსნო. რაც კი სამღვდლოებას ესაჭიროება, ყველანაირი სამოსისა და საეკლესიო-ღვთისმსახურო ნივთებს ვკერავთ და ვქარგავთ; მათ შორის, ჩვენი, ან განსვენებული, პატრიარქის ილია მეორისთვის გააკეთა მოქარგული არაერთი შესამოსელი და მიტრა. თავიდან ხელით ვქარგავდით, ხოლო შემდეგ, როდესაც საქართველოს ეკლესია გაიზარდა – პროგრამული საქარგავი მანქანითაც ვქარგავთ. მართალია, ხელით ნამუშევარს მანქანით შესრულებული ვერ შეედრება, თუმცა, ესეც საკმაოდ დიდ შრომას მოითხოვს. დღეს ჩვენი შრომით ვემსახურებით არა მარტო სამღვდლოებას, არამედ ჯარსაც – ინსიგნიებს ვქარგავთ ჯარისთვის, პოლისისთვის, დაცვისთვის... გვიხარია, რომ ჩვენს ნამუშევარს ატარებენ. ვფიქრობ, მათაც უხარიათ, რადგან სწორად გვთხოვენ ხოლმე ლოცვებში მოხსენიებას.

როდესაც ჩვენი ჯარი საომარ ვითარებაში იყო, მაგალითად ავღანეთში, ან სხვა მისიებში წასასვლელად, ჩვენ მათ გვარებთან ერთად სახელებსაც ვინერდით, რათა მოგვეხსენიებინა ჩვენს ლოცვებში. ასევე იყო 2008 წლის საომარი ვითარების დროსაც. ეს ყველაფერი ჩვენთვის ძალიან ემოციური იყო.

გვაქვს ხატურის სახელოსნო, ვამზადებთ ხელნაკეთ საპნებს, ქართული ორნამენტებით ვქარგავთ ქართულ ტრადიციულ სამოსს, ქუდებს, საფულეებსა და ჩანთებს. ვამზადებთ მურაბებსა და ჯემებს. ასევე, ვმუშაობთ თექაზე და ვცდილობთ ყველანაირი ხელსაქმის შესწავლას. ნამუშევრებს ხშირად საჩუქრად გავცემთ, თუმცა, ფაქტობრივად, ჩვენი მონასტერი ამ ხელსაქმით ცხოვრობს. ამასთანავე, ჩვენს მონასტერში ცხვება სეფის-კვერი მთელი ეპარქიისთვის.

მონასტერში 16 წევრი ვართ და ყველამ იცის თითოეული ის საქმე, რაც მონასტერში კეთდება – დანებებული მებაღეობით, დამთავრებული ქარგვითა და სხვა ხელობებით. ამასთანავე, ვამრავლებთ ბზებს. ქართული კოლხური ბზა „ნითელ ნიგნია“ შეტანილი და გადაშენების პირასაა მისული, ამიტომ ძალიან ვცდილობთ, რომ ბზობას ხალხმა მოტყუილი ტოტი კი არა, დაფესვიანებული ჩრვნი წაიღოს სახლში, რათა მცენარე როგორმე გადავარჩინოთ.

იცით, ღმერთი ხედავს გულს, თუ გულით და გულდასმით გვაკეთებთ, აუცილებლად გამოვა. მონღოლებმა ხომ საქმის ნახევარი. მასხენდება უწმინდესის სიტყვები: როდესაც მცენარეს ახარებთ, თქვით – გაიხარე, გამახარე, შენც იხარე, მეც მახარეო. ეს უთხარით, მათ ესმით, ელაპარაკ-

ებთ და აუცილებლად გაიხარებს. მართლა ასეა, მოტყუილი ბზის ტოტიც მარტივად ხარობს, მთავარია არ მოაკლოთ ის, რაც სიცოცხლისთვის საჭიროა, ადამიანსაც ხომ ეს საჭიროება – წყალი, ყურადღება და სიტბო.

მონასტერი თავისი ტიპიკონით – ლოცვითი და შრომითი განგებებითაა დაკავებული. თავიდან ძალიან პატარა ეზო გვქონდა, თუმცა დედების შრომით გავფართოვდით და გავიზარდეთ. ამ დამ-

სულიერი სიბოძიდის ხმაები

ხმარე არ გვყავს, საქმეში სრულად დედები არიან ჩართულები. მათ გამოჰყავთ ნერგებიც. ახლა ვამრავლებთ უწმინდესის სახელობის ვარდის ჯიშს, სახელად – ილია II, რაც განსაკუთრებით გვიხარია – იისფერი, ულამაზესი ვარდია.

– თქვენი საუბრიდან ჩანს, რომ მონასტერი მხოლოდ ლოცვის ადგილი არ არის – ის, ერთდროულად, საგანმანათლებლო ცენტრია და ტრადიციული ხელოვნების კერაც; როგორ ახერხებთ დედები, ასეთი მრავალმხრივი შრომითა და ახალგაზრდებთან მუშაობით, მესხეთი კვლავ აქციონ ბერ-მონაზვნობის იმ ძლიერ აკვნად, რომელიც საუკუნეების წინ იყო?

– ჩვენი ეპარქია იმითაც არის ძლიერი, რომ აქ ბევრი ეკლესია-მონასტერია. ჩვენი მხარე, მესხეთი, ბერ-მონაზვნობის უძველესი აკვნია. ჩვენი ეპარქიის მღვდელმთავრის, მიტროპოლიტი თეოდორეს ძალისხმევით ეს ტრადიცია გრძელდება. ძლიერი და კარგი ეკლესია-მონასტრები გვაქვს საფარში, ვარძიაში, ზედა ვარძიაში, აგარებში, საროში, ზარზმაში, ჭულევში, უდუში, არალში და ასე შემდეგ. მინდა, რომ ყველა იცნობდეს მათ.

ასევე, გვაქვს ძალიან კარგი სასულიერო სემინარია, სადაც აღიზრდებიან ჩვენი მომავალი სასულიერო პირები თუ მორწმუნე ადამიანები, რომლებიც საღვთისმეტყველო და ქრისტიანული ხელოვნებათმცოდნეობის განათლებას იღებენ. ახალგაზრდები დაინტერესებულნი არიან, მოდიან და სწავლობენ. ქრისტიანული ხელოვნების ფაკულტეტზე ისწავლება სხვადასხვა ხელობა, როგორც, მაგალითად, ჩვენს მონასტერში გვაქვს: მინანქარი, ხატურა, ხეზე კვეთა, ჭედურობა, თექა, ქარგვა. საფარის მონასტერში გვაქვს საღვთისმეტყველო ფაკულტეტი, სადაც სტუდენტები სათანადო განათლებას იღებენ და კურსდამთავრებულთა უმეტესობა საღვთისმეტყველო საქმიანობას განაგრძობს. ახალგაზრდებმა უნდა იცოდნენ, რომ ასეთი ადგილები არსებობს ჩვენს გვერდით, ჩვენს ეპარქიაში და ქალაქში. კარგი იქნებოდა, მო-

ენახულებინათ და გაცნობოდნენ. – სამწუხაროდ, ბევრმა არ იცის იმ ეკლესია-მონასტრების შესახებ, რომლებზეც ისაუბრეთ. თქვენი აზრით, რატომ?

– როდესაც რაღაც გაინტერესებს, მის შესახებ ინფორმაცია უნდა მოიძიო. მოძიება სხვადასხვანაირად შეიძლება. ძალიან გავრცელებულია სოციალური ქსელით ძიება, რაც არასრულყოფილია; სულ სხვაა, როდესაც მიხვალ, პირადად შეეხები და გაეცნობი; სულ სხვა – პატარა აბზაცის ნაკითხვა ან რაღაც ათნამიანი ვიდეოს ყურება. ადამიანმა თავად უნდა მოინდომოს, მივიდეს და გაეცნოს, რადგან თავისით მასთან არაფერი მივა – არც სემინარია და არც მონასტერი. ინტერნეტით ბევრი სასარგებლო ინფორმაცია შეიძლება მივიღოთ, მაგრამ სოციალური ქსელის უარყოფით მახასიათებლებს სწორედ ის მიეკუთვნება, რომ დამოკიდებული ხდება ადამიანი და გარეთ გასვლა და ურთიერთობები აღარ უნდა. თუ ახალგაზრდები სოციალურ ქსელებს მოსცილებებიან, ნიგნების კითხვას მეტ დროს დაუთმობენ, მეტ დროს გაატარებენ სუფთა ჰაერზე და იმეგზაურებენ, გაცილებით მეტს გაიგებენ და ისწავლიან, ვიდრე იმ პატარა ფანჯრიდან იყურონ, რასაც გავჯეტი და ტელეფონი ჰქვია; სჯობს, ისინი გვერდით გადგონ, ჰქონდეთ ცოცხალი კონტაქტი ადამიანებთან, იმეგზაურონ, პირადად მივიდნენ და გაეცნონ; ასეთ დროს ცხოვრება გაცილებით საინტერესო იქნება. ადამიანებმა თვითონ უნდა მოინდომონ და დაეხსნან ამას, რადგან ვერანაირი იძულება შედეგს ვერ მოიტანს; ყოველ-

გვარ იძულებას წინააღმდეგობამდე მივყავართ. ადამიანებმა უნდა დათმონ მცირედი უკეთესის მისაღებად – ეს ნებისყოფის საკითხია.

– დედაო, რომ გვითხრათ იმ ჯგუფების შესახებ, რომლებიც მგალობელთა გუნდთან ერთად არიან ან იყვნენ თქვენს მონასტერში?

– დიას, გვყავდა 14-16 წლის გოგონებისგან შემდგარი ჯგუფი, რომლებმაც მოგვმართეს და მათ ქარგვა შეგასწავლეთ. ასევე, ჩვენს მონასტერში მონაზვნები არიან

სხვადასხვა სპეციალობის, ინგლისური და გერმანული ენების სპეციალისტი, ფილოლოგი, ფიზიკოსი და მუსიკოსი დედები, რომლებიც საკუთარი პროფესიის შესაბამისად ასწავლიან დაინტერესებულ ახალგაზრდებს. მათ აქ, ფაქტობრივად, სკოლის შემდგომი გაკვეთილები აქვთ.

– თქვენს მონასტერს ძალიან საინტერესო სააღდგომო ტრადიცია აქვს. ხომ ვერ გვიამბობთ უფრო ვრცლად, როგორ აღნიშნავენ ამ დღესასწაულს?

– დიას, ნამდვილად. გვყავდა ბავშვთა მგალობელთა გუნდი, რომელთაც ჩვენ ვასწავლიდით ქართულ ტრადიციულ გალობას. 2000-

იან წლებში 35 ბავშვისგან შემდგარი დიდი გუნდი გვყავდა, დღეს კი მათი შვილები დადიან და გალობენ ეკლესიაში. ასეთი ტრადიცია გვაქვს: აღდგომის დღეს, სააღდგომო მასალების შემდეგ, მეუფე თეოდორე მგალობლებსა და მრევლის ბავშვებს მასპინძლობს. აღდგომას ნამდვილი ზემოთ გვაქვს. ნიჭიერი ახალგაზრდები მოდიან და, მართლაც, სააღდგომო განწყობას გვიქმნიან. ეს ტრადიცია ჩვენი მონასტრის დაარსების დღიდან იღებს სათავეს – ყოველ აღდგომას, მეუფის მონაწილეობით, მის რეზიდენციაში ტრადიციული სახეობა ტრაპეზი იმართება. სხვა ქალაქში გადასახლებული ჩვენი ყოფილი მგალობლებიც კი ბრუნდებიან ამ დღეს, ზოგი მვილიან, რადგან იციან – მეუფესთან დიდი ზემოთ ელოდებით. ნელს პირველი ნელია, რაც ეს ტრადიცია ამ ფორმით არ განვითარებულა, რადგან უწმინდესის გარდაცვალებიდან 40 დღე

დედ უფრო განვითარდნენ. იგი ყოველთვის დიდ აქცენტს აკეთებს ცოდნასა და განვითარებაზე. ეს იმიტომ მოვეყვი, რომ როდესაც დაგვჭირდა დეკორატიული ბუჩქების დიზაინის შესწავლა, ჩვენ ეს ინტერნეტიდან შევისწავლეთ.

– ყურადსაღებად მისი, თითქოსდა, მარტივი სამი სიტყვა: „ღმერთი, სამშობლო, ადამიანი.“

– დიას, უწმინდესის სიტყვებია „ღმერთი, სამშობლო, ადამიანი“. მას ძალიან უყვარდა ღმერთი, ადამიანები და თავისი სამშობლო. ვრცელდება ვიდეო-ამონარიდები, სადაც უწმინდესის თბილი და გულწრფელი ნათქვამი სიტყვებია: „მიყვარხარ, საქართველო.“ ეს სამი სიტყვა „ღმერთი, სამშობლო, ადამიანი“, ძალიან მარტივად გასაგები და ამასთანავე ძალიან ღრმაა. ის გვასწავლიდა, რომ აუცილებლად უნდა ვიყოთ ღმერთის, სამშობლოსა და ადამიანის მოყვარულები. ერთმანეთის სიყვარულის გარეშე ვერ გვეყვარება სამშობლო და ღმერთი.

– 12 მაისს საქართველოს ყოველდღიურად ღვთისმშობლის წილხედობის დღე აღინიშნება, თუმცა ქართველებს თითქოს გვაინფორმებდა ხოლმე ასეთი მნიშვნელოვანი დღესასწაულები. როგორ შეიძლება საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ამ მიმართულებით?

– 12 მაისს საქართველოს ყოველდღიურად ღვთისმშობლის წილხედობის დღე აღინიშნება. პირველ საუკუნეში წმ. მოციქულმა ანდრია პირველწოდებულმა იქადაგა საქართველოში და დაარსა პირველი კათედრა ანკურში – ჩვენს ეპარქიაში. საქართველო პირველივე საუკუნიდან ეზიარა ქრისტიანულ სარწმუნოებას. ეს ისტორიული მომენტი უმთავრესია საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში და ყველა ქართველმა უნდა გაითავისოს ეს. ისევე უწმინდესის სიტყვებს დავესვს ხელები, მას მუდამ ჰქონდა იმედი, რომ საქართველო გადარჩებოდა. ხშირად ამბობდა – ნუ გემინათ, საქართველო გადარჩება, ყველაფერი კარგად იქნება. არ შემძლია არ დავიჯერო პატრიარქის და არ ვნდო მის სიტყვებს. უიმედობა – ურწმუნეობაა, ამიტომ მე მწამს ღმერთის და მჯერა ჩემი პატრიარქის. ბევრი საცთურის მიუხედავად, საქართველო მაინც გადარჩება. ღმერთი არ მიატოვებს თავისი დედის წილხედობილ ქვეყანას.

– დედა ნატალია, მონასტრის, როგორც ადამიანის გადამრჩენელზე რომ გვესაუბროთ?

– გადამრჩენელი მხოლოდ ღმერთია, ეკლესია და მონასტერი შუამავალია ჩვენს გადარჩენაში. აუცილებელია ეკლესიაში ნირვა-ლოცვაზე სიარული, ლოცვა, მარხვა, აღსარება და ზიარება. სულიერ მოძღვარს უნდა მიემართო რჩევისთვის, თუ რამე გვიჭირს, ან თუ რამე მაგვენ ჩვენს, რომელიც გვაზიანებს, ვერ ვუმტკიცებდით, რომ მოძღვრება დაგვაცენოს სწორსა და სულის მაცხოვრებელ გზაზე. მონასტრის აქვს გარკვეული ტიპიკონი – განრიგი, რომლის დამორჩილების ვალდებულებაც აქვთ მონასტრის წევრებს. ვიცით, რომ გვაქვს კონკრეტული სამორჩილე საქმე და

მე-9 გვერდიდან

ვალდებულებები ვართ, რომ ის შევასრულოთ. როდესაც ამ დისციპლინაში დგები, ეს ნელ-ნელა ჩვევაში გადადის და საკუთარი თავის მართვას ადვილად სწავლობ. აი, თუნდაც ჯარი რომ ავიღოთ, იქაც ასეა დისციპლინა დაცული; ხოლო თუ ადამიანი მიშვებულა, არანაირ ვალდებულებას არ უყენებს თავს და ყველაფერი დამოუკლებელია მისთვის, მაშინ ის მავნე ჩვევებისგან თავს ადვილად ვერ დააღწევს. აუცილებელია, თავს აიძულოს და თავი დაიმორჩილოს. ზუსტად ასეა მონასტერშიც – აქ არის წესი, განგება და ამ წეს-განგებაში, ამ „ჩარჩოში“ ვართ ჩვენ, თუმცა, ეს არ ნიშნავს ჩვენი თავისუფალი ნების შეზღუდვას. აქ ყველა წევრი თავისუფალი ადამიანია, ძალიან ფართო გაგებით თავისუფალი, თუ უნდა – არის, თუ არა – არავინ აკავებს. ესეც თავისუფალი არჩევანია, რომ შენ ამ დისციპლინაში, ამ განგებაში ჯდები და, შესაბამისად, იწყებ სწორ ცხოვრებას, საკუთარი თავის სწორად მართვას. მონასტერში მთელი ჩვენი ცხოვრება და მოღვაწეობაა ლოცვით, წმინდა გულით და შრომით განხმენდილება მოვიპოვოთ მარადიული სიცოცხლე ღმერთში. ჩვენი ცხოვრების არჩევანი ასეთია. თუმცა, არავითარ შემთხვევაში არ უნდა ვიფიქროთ, რომ ერთი დარჩენილი ადამიანი აუცილებლად წარწყმდება. არა! მთავარია გვწინააღმდეგ, რომ არსებობს მომავალი ცხოვრება და ადამიანის ცხოვრების დაახლოებით 80-90 წელიწადში არ მთავრდება სიცოცხლე, ის

გრძელდება და სამუდამოა. მომავალი ცხოვრებისთვის უნდა ვიღვანოთ, ის უნდა მოვიპოვოთ და დავიმსახუროთ.

– ეპარქიის ეზოში არის გრიგოლ ხანციტელის სახელობის ტაძარი, რომლის ისტორია მრავალი

სულიერი სიმშვიდის ხმები

საინტერესო და სიმბოლური მოვლენით არის გამოირჩეული. როგორ აფასებთ ამ პროცესში ღვთის ნებისა და განგების როლს?

– პატრიარქის კურთხევა იყო, რომ ყველა საეპისკოპოსო რეზიდენციაში უნდა ყოფილიყო ტაძარი. ჩვენ თავიდან მანასტერში გვექონდა სალოცველო მონაწილე, რომელიც იყო ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის, ხოლო შემდეგ ავადგეთ ეს ტაძარი. 2009 წელს მეუფემ, პატრიარქის კურთხევით, გადაწყვიტა, აქ ამენებულები ტაძარი და გაეჭვირებინათ საძირკველი; ეზოსთან შესაბამისობაში რომ ყოფილიყო, მომცრო, პატარა ზომის ტაძარი. მშენებლობის დასაწყისში, როდესაც საძირკველი მოეწყო და პირველი წყება ქვები დალაგდა, ჩვენს ქალაქში, ახალციხეში, კოსტავას ქუჩაზე, დაიწყო ტროტუარების რეკონსტრუქცია. სასტუმრო „მესხეთის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე აყარეს ტროტუარის ქვა, უნდა გაესწორებინათ და აღმოჩნდა, რომ ყველა ის ქვა, რაც ტროტუარად იყო დაგებული, იყო ძველი ტაძრის თლილი ქვა. მერიას მივმართეთ თხოვნით, რომ ქვა გადმოეცა ჩვენთვის, ხოლო ჩვენ სანაცვლოდ სხვა, ახალ ფილაქანს შეუქმენდით. შეისწავლეს აღნიშ-

ნული საკითხი, რომ ეს ქვები ნამდვილად ძველი ტაძრის ქვა იყო და გადმოგვცეს. მოვიტანეთ და დავინწყეთ კედლების ამოყვანა. როგორც ვთქვი, საძირკველი და პირველი ქვის ფენა ამოყვანილი გვექონდა, ახუ ზომა უკვე განსაზღვრული იყო და ეს მოტანილი ძველი ქვა ზუსტად იმდენი აღმოჩნდა, რამდენიც ამ ტაძარს დასჭირდებოდა, ერთი ცალიც არ დაგვრჩენია ზედმეტად. საგარეოდ, ამ ზომის ტაძარი დაანგრის კომუნისტების დროს, რომელიც შემდგომ ფილაქნად გამოიყენეს. ღვთის ნებით, ტაძრის ქვა თავის პირვანდელ დანიშნულებას დაუბრუნდა და ამენდა ეს ტაძარი.

შემდგომ, როდესაც გადახურვაზე მივიდა საქმე, ამ დროს არლის წმინდა ნინოს სახელობის ტაძარი შენდებოდა და მისმა ქტიტორმა, ბატონმა თემურ თათუმ-

ჭი) მაჭავარიანს, ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული; მან ყველა დარჩენილი სამშენებლო მასალა შემოსწავა და ორ წელიწადში დასრულდა მშენებლობა.

2011 წლის ივნისში, როდესაც პირველი ღვთისმსახურება უნდა

გი მაშენებელი, იოანე-თორნიკე. აქვე არიან მენელსაცხებლე დედები და მათთან ერთად წმიდა თამარ მეფე. გრიგოლ ხანციტელის ცხოვრებაში მოხსენებული წმინდა მამები და დედები და, ასევე, წმ. საბიანე სამცხელი, წმ. სერაპიონ ზარზმელი და შალვა ახალციხელიც არიან გამოსახული. აქვეა გიორგი მერჩულეც, წმ. გრიგოლ ხანციტელის ცხოვრების ჩვენამდე მომტანი. ტაძარში დაბრძანებული ხატების უმეტესობა ჩვენს მონასტერშია შესრულებული.

მსურს, უნივერსიტეტის გაზუთის შემოქმედებით ჯგუფს მადლობა გადაგიხადოთ ჩვენი მონასტრით დაინტერესებისთვის და გისურვოთ წარმატება, მრავალი საინტერესო, სასარგებლო და სიკეთით სავსე თემების სიმრავლე ბევრი თქვენი გაზუთით დაინტერესებული და მადლიერი მკითხველი.

ღმერთი იყოს ყველას შემწე და მფარველი.

იხარეთ ორსაც სოფელსა შინა.

– მადლობა, დედაო, გულწრფელი, სიღრმისეული და ამავდროს ძალიან თბილი საუბრობისთვის. თქვენი თითოეული სიტყვა სავსე იყო რწმენით, სიყვარულითა და იმედით, რაც დღეს განსაკუთრებით სჭირდება ადამიანს. გისურვებთ სულიერ გამძლიერებასა და მრავალ კეთილ საქმეს.

– მადლობა თქვენ დაინტერესებისათვის.

ინტერვიუერი

ნატალია პარლიძე

ქართული ფილოლოგიის სპეციალისტის პირველი კურსის სტუდენტი

ვილმა იტალიიდან ჩამოიტანა ტაძრის გადასახურად კრამიტი, რომელიც საჭიროზე მეტი აღმოჩნდა და დარჩენილი კრამიტი ჩვენს ტაძარს შემოსწავა, რაც ასევე ზუსტი რაოდენობის იყო. ამიტომ ვამბობთ, რომ ამ ტაძარმა საკუთარი თავი თვითონ აიშენა, ყველაფერი შემოწირულია. რაც ჩვენ გვინდოდა, რომ გაგველო ჩვენი ტაძრისთვის – ერთადერთი საძირკველია, რაც გავაკეთეთ, დანარჩენი ყველაფერი სხვადასხვა პიროვნების შემოწირულია. ჩვენი ტაძრის ქტიტორად ვთვლით, ასევე ან გარდაცვლილ იოსებ (ბი-

საქართველოში, სადაც აგარაული კულტურა საუკუნეებს ითვლის, აგრონომიის პროფესია დღეს ახალ სიცოცხლეს იძენს. თანამედროვე სტუდენტებისთვის ეს აღარ არის მხოლოდ მინის დამუშავება; ეს არის მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ტრადიციების სინთეზი. სწორედ ასეთი ხედვით დაიწყო 2022 წელს აკადემიური გზა სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტმა მინდია ტატალაშვილმა, რომლისთვისაც აგრონომია არა უბრალოდ არჩევანი, არამედ რეგიონის განვითარებაზე ზრუნვის საშუალება გახდა.

– მინდია, რა იყო გადამწყვეტი ფაქტორი, რომელმაც აგრონომიის მიმართულებით არჩევანი გააკეთებინათ?

– სფეროს მრავალი ხიბლი აქვს, რადგან მოცულობით დიდია და მრავალ საინტერესო მიმართულებას მოიცავს. მე ყოველთვის მიზიდავდა ვაზი, მეღვინეობა, აგროტურიზმი და მათი მნიშვნელობა ჩვენი კუთხისთვის. სწორედ, ამ დამოკიდებულებამ განაპირობა ჩემი არჩევანი ამ სფეროსადმი. შედეგად, 2022 წელს გავხდი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.

– როგორ აღწერთ თქვენს აკადემიურ გზას დღემდე და რა ეტაპი იყო ყველაზე გარდატეხილი?

– აკადემიური გზა, ძირითადად, თეორიულ სწავლებას მოიცავს, რაც ზოგჯერ ერთგვარია, მაგრამ აგრონომია სფერო პრაქტიკულ ნაწილსაც მოიცავს. პრაქტიკის ფარგლებში სტუდენტები, ლექტორებთან ერთად, გვეგამოვით და შემდგომ ვსტუმრობდით მეურნეობებს, სადაც ვაკვირდებოდით და ვსწავლობდით მათ საქმიანობას, ასევე, ვქმნიდით ახალ ურთიერთობებს. ამგვარი აქტივობები და ღონისძიებები ამრავალფეროვნებს აკადემიურ გზას, გეხმარება მოტივაციაში და ხშირად გარდამტეხი ეფექტიც აქვს.

– რა სახის სტიპენდიებს იღებთ? რას ნიშნავს თქვენთვის

თამაზ ბექაიას ფონდის სტიპენდიის სუთჯერ მოპოვება?

– ამ ეტაპზე სამი სახის სტიპენდიას ვიღებ, მათ შორის გან-

აგრონომია, როგორც მომავლის არჩევანი ამავე სუთგზის მოპოვებულ ნდობაზე

საკუთრებული ადგილი უჭირავს თამაზ ბექაიას სახელობის ფონდის სტიპენდიას. ამ ფონდის მნიშვნელობა მხოლოდ ფინანსური დახმარებით არ განისაზღვრება – ის ქმნის გარემოს, სადაც შრომა და პროგრესი ფასდება. ხუთჯერ ამ სტიპენდიის მიღება უფრო სისტემურ შეფასებას ჰგავს, ვიდრე ერთჯერად წარმატებას. მათი საქმიანობა და ინიციატივები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან რეალურად აძლიერებს ახალგაზრდებს და აჩვენებს, რომ განათლებას და განვითარებას აქვს მხარდაჭერა.

– როგორ შეიცვალა თქვენი დამოკიდებულება სწავლისა და პასუხისმგებლობის მიმართ მრავალგზის სტიპენდიანტობის შემდეგ?

– ალბათ, ყველაზე მეტად პასუხისმგებლობის შეგრძნება გაიზარდა. როდესაც ერთხელ აღწევ შედეგს, ეს კარგია, მაგრამ ამას რამდენჯერმე რომ იმეორებ, უკვე ხვდები, ეს შემთხვევითი აღარ არის – ეს არის შენი სტანდარტი.

შესაბამისად, საკუთარ თავთანაც უფრო მომთხოვნი ვახდები. აღარ არის საკმარისი „კარგად“, ყოველთვის მინდა „უკეთ“.

– როგორ ხედავთ აგრონომიის როლს საქართველოს ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებაში?

– საქართველოს ამ კუთხით დიდი პოტენციალი აქვს, მაგრამ დღეს ამ რესურსს სათანადოდ არ ვიყენებთ. აგრონომიის როლი სოციალური და ეკონომიკური კუთხით გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა, რადგან, განსაკუთრებით რე-

ვად მივიჩნევ ცოდნისა და თანამედროვე ტექნოლოგიების ნაკლებად ეფექტურ გამოყენებას. სწორ შემთხვევაში არსებობს რესურსი, მაგრამ არ ხდება მისი სრულად ათვისება. ეს გამოწვეულია კოოპერატიული და საგანმანათლებლო მიდგომების ნაკლებობით ფერმერებს შორის. ამას ემატება კლიმატის ცვლილება, რომელიც ახალ სირთულეებს ქმნის და მოითხოვს უფრო მოქნილ და ადაპტირებულ მიდგომებს. ვფიქრობ, ამ გამოწვევების დასაძლევად აუცილებელია გა-

მედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება – იქნება ეს აგროტექნიკა, მონაცემთა ანალიზი თუ ინოვაციური მიდგომები – საშუალებას იძლევა, უფრო ეფექტური და მდგრადი შედეგები მივიღოთ. ვფიქრობ, ცვლილებები სწორედ ასეთი აქტიური და მოტივირებული ახალგაზრდებისგან იწყება.

– როგორია თქვენი სამომავლო პროფესიული გეგმები?

– სამომავლოდ მსურს გავაგრძელო განვითარება აგრონომიის მიმართულებით, როგორც პრაქტიკულ, ისე თეორიულ დონეზე. მაინტერესებს კვლევითი საქმიანობაც და იმ ინოვაციების დანერგვა, რომლებიც გააუმჯობესებს სოფლის მეურნეობის ეფექტიანობას. ჩემი მიზანია, ვიყო პროფესიონალი, რომელიც არა მხოლოდ საკუთარ კარიერაზეა ორიენტირებული, არამედ რეალურ წვლილს შეიტანს ამ სფეროს განვითარებაში.

– რას ეტყობით სტუდენტებს, რომლებიც ახლა იწყებენ გზას აგრონომიაში?

– ვეტყობი, რომ არ შეხედონ აგრონომიას, როგორც მარტივ გზას – ეს ნამდვილად მოითხოვს დიდ შრომას. მაგრამ თუ ამ პროცესში გულით ჩაერთვებიან, ძალიან საინტერესო გზაა წელი. სტუდენტურ ცხოვრებაში მნიშვნელოვანია, რომ არ შემოიფარგლონ მხოლოდ სპეციალობით – რაც იძლევა მეტი ნახონ, სცადონ, იკითხოთ და იფიქრონ. საბოლოოდ, სწორედ ეს გამოცდილება განსაზღვრავს მათ წარმატებას.

– მინდია, მადლობა საინტერესო საუბრისთვის.

– მადლობა თქვენ.

ინტერვიუერი
ლიკა ზაზაშვილი

გიონებისთვის, სოფლის მეურნეობა ერთ-ერთი ძირითადი დასაქმების სფეროა. მას სათანადო ყურადღების მიქცევა ესაჭიროება, სადაც არაერთი ადამიანის ჩართულობაა საჭირო.

– თქვენი, როგორც სტუდენტის ხედვით, რა არის დღეს საქართველოში ყველაზე დიდი გამოწვევა სოფლის მეურნეობის სფეროში?

– დღეს სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთ ყველაზე დიდ გამოწვე-

ნათლების, პრაქტიკისა და ინოვაციების უფრო მჭიდრო კავშირი.

– როგორ შეუძლია ახალგაზრდას რეალური ცვლილებების შეტანა ამ სფეროში?

– ახალგაზრდებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი როლის შესრულება, რადგან მათ აქვთ ახალი ცოდნა, ენერჯია და განსხვავებული ხედვა. მნიშვნელოვანია, რომ ისინი არ შემოიფარგლონ მხოლოდ თეორიით და აქტიურად ჩაერთონ პრაქტიკაში; ასევე, თანა-

ჩვენ რესპონდენტი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 2022 წელს ჩამოყალიბებული აფხაზური ცენტრის თავმჯდომარე რიმა სუდაძეა. დარსების დღიდანვე ორგანიზაცია აქტიურად და მონაწილეობით ახორციელებს თავის საქმიანობას. ცენტრის მიერ გადადგმული ნაბიჯები დღითიდღე უფრო მრავალფეროვანი ხდება. ცენტრს ამბიციური მიზნები აქვს, რომელიც ერთდროულად მოიაზრებს როგორც განათლებას ისე, აქტიურ ქმედებას.

თანამედროვე სამყაროში, სადაც კონფლიქტები და ომები სამუხარო რეალობაა, განსაკუთრებით აქტუალური ხდება მშვიდობის, როგორც უმთავრესი ღირებულების გააზრება და მისი პრაქტიკაში დანერგვა. სწორედ ამ იდეას ემსახურებოდა ბათუმში გამართული ხუთდღიანი ტრენინგების ციკლი „**მშვიდობა, როგორც ღირებულება**“, რომელმაც სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან შეკრებილ ახალგაზრდებს მისცა შესაძლებლობა, სიღრმისეულად დაფიქრებულიყვნენ მშვიდობის მშენებლობის მნიშვნელობაზე. სოხუმის, ბათუმისა და სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტების სტუდენტები მშვიდობის თემაზე პირველად შეხედნენ ერთმანეთს.

პროექტში მონაწილეობდნენ სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აფხაზური ცენტრის – „**მესხი ახალგაზრდები ერთობისთვის**“ – 10 წევრი, რიმა სუდაძის ხელმძღვანელობით. ახალგაზრდებმა გაილაშქრეს ცოდნა, გაცვალეს მოსაზრებები, მიიღეს გამოცდილება. ჩვენს ინტერვიუში ვეცდებით იმის გარკვევას, თუ რა მნიშვნელობა აქვს მსგავს ინიციატივებს, როგორ ხედავენ ახალგაზრდები მომავალს და რა გამოწვევებთან უწევთ მათ გამკლავება დღევანდელ რეალობაში.

– **რიმა, ვიდრე უაშუალოდ შევეხებოდეთ ბათუმში ჩატარებულ ტრენინგებს, ვფიქრობთ, საინტერესოა, თქვენი აზრით, რატომ არის მშვიდობა ღირებულება?**

– ჩემთვის მშვიდობა მხოლოდ კონფლიქტის არარსებობას არ ნიშნავს. ეს არის განვითარების, განათლებისა და ადამიანური ღირსების წინაპირობა. ჩემი საქმიანობიდან გამომდინარე, განსაკუთრებით ნათლად ვხედავ, რომ იქ, სადაც არ არის მშვიდობა, შეზღუდულია ახალგაზრდების შესაძლებლობები, დიალოგი რთულდება და საზოგადოების წინსვლა ფერხდება. მშვიდობა ქმნის სივრცეს, სადაც განსხვავებული აზრები არ ინეგებს დაპირისპირებას, არამედ ხდება თანამშრომლობის საფუძველი. სწორედ ამიტომ, მე მას ალექვიამ როგორც ღირებულებას, რომელიც არა მხოლოდ სტაბილურობას, არამედ პროგრესსა და საერთო მომავალს უზრუნველყოფს.

– **აფხაზური ცენტრის მონაწილეობით ბევრი ტრენინგი ჩატარდა. რა გამოარჩევდა ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარებულ შეხვედრას?**

– ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარებული ტრენინგები ჩემთვის გამოირჩეოდა მათი სიღრმითა და პრაქტიკულობით. განსხვავებით სხვა ტრენინგებისგან, აქ აქცენტი მხოლოდ თეორიულ ცოდნაზე არ კეთდებოდა. პროცესი იყო მეტად ინტერაქტიული და მონაწილეებზე ორიენტირებული.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო სიმულაციური აქტივობები, რომლებმაც რეალურ კონტექსტში დაგვანახა, თუ როგორ მუშაობს დიალოგი, კონფლიქტის მართვა და გადაწყვეტილებების მიღება. სწორედ ეს პრაქტიკული გამოცდილება იყო ის, რაც ტრენინგებს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას სძენდა და მიღებულ ცოდნას მეტად დასამახსოვრებელსა და გამოყენებადს ხდიდა.

ამასთანავე, ტრენინგების გარემო იყო ღია და უსაფრთხო, რაც თითოეულ მონაწილეს აძლევდა შესაძლებლობას თავისუფლად გამოხატა საკუთარი აზრი და აქტიურად ჩართულიყო დისკუსიებში. შედეგად, ეს არ იყო მხოლოდ ინფორმაციის მიღების პროცესი, ეს იყო სივრცე, სადაც ყალიბდებოდა კრიტიკული აზროვნება, ურთიერთპატივისცემა და მშვიდობის კულტურის რეალური გააზრება.

განსაკუთრებით დიდი მუხტის მატარებლები იყვნენ იქ მყოფი ახალგაზრდები. სწორედ მათი ენერჯია, ინტერესი და თანამშრომლობის სურვილი ქმნიდა იმ გარემოს, სადაც დიალოგი რეალურად მუშაობდა და მშვიდობის იდეა პრაქტიკულ მნიშვნელობას იძენდა. სწორედ, ამ ფაქტორების ერთობლიობა გამოარჩევდა ბათუმში ჩატარებულ ტრენინგებს და მათ ჩემთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად აქცევდა.

– **ბათუმი იყო შესაძლებლობა, თქვენი გზავნილები ახალგაზრდებისთვის გაგე-**

ზიარებინათ. ბათუმში სამი უნივერსიტეტის სტუდენტები შეხვდით ერთმანეთს. იყო თუ არა განსხვავებული ხედვები ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობასთან მიმართებით?

– ბათუმში გამართული შეხვედრები ჩემთვის ნამდვილად მნიშვნელოვანი შედეგებია იყო – გამეზიარებინა ჩემი გზავნილები ქართველი ახალგაზრდებისთვის და, ამავდროულად, მომესმინა მათი ხედვებისთვისაც. სამი სხვადასხვა უნივერსიტეტის სტუდენტებთან ურთიერთობამ კიდევ უფრო გაამდიდრა ეს გამოცდილება, რადგან თითოეულ მათგანს ჰქონდა განსხვავებული პერსპექტივა, ცოდნა და ემოციური დამოკიდებულება ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობებთან დაკავშირებით.

დიახ, განსხვავებული ხედვები ნამდვილად არსებობდა, რაც ბუნებრივია არის, რადგან ეს საკითხი ისტორიულ, პოლიტიკურ და პირად გამოცდილებებთან არის მჭიდროდ დაკავშირებული. თუმცა, მნიშვნელოვანია ის, რომ ეს განსხვავებულებები არ ქმნიდა დაპირისპირებას, არამედ პირიქით, ხდებოდა დიალოგის საფუძველი. დისკუსიების პროცესში ნათლად გამოჩნდა, რომ ახალგაზრდებს აერთიანებთ საერთო სურვილი, მეტი კომუნიკაცია, ურთიერთგაგება და კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარება.

განსაკუთრებით საინტერესო იყო იმის დანახვა, თუ როგორ იცვლებოდა მონაწილეების დამოკიდებულებები უშუალო კომუნიკაციის პროცესში. ხშირად წინასწარ

გააჩინა ბათუმის შეხვედრამ?

– ბათუმში გამართულმა შეხვედრამ ჩემთვის სრულიად ახალი პერსპექტივები გააჩინა, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს შორის თანამშრომლობისა და კომუნიკაციის გაძლიერების მიმართულებით. ეს არ იყო მხოლოდ ერთგვარი შეხვედრა. ეს იყო პროცესი, რომელმაც აჩვენა, რომ ახალგაზრდებს რეალურად აქვთ სურვილი და მზაობა, აქტიურად ჩაერთონ დიალოგში და იფიქრონ საერთო მომავალზე.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ის, რომ ასეთმა შეხვედრებმა შექმნა საფუძველი უფრო ფართო თანამშრომლობისთვის. ჩემი ხედვით, საქართველოს მასშტაბით ეს გახდება დიდი საწყისი ახალგაზრდული გაერთიანებისა, სადაც სხვადასხვა რეგიონიდან განსხვავებული გამოცდილების მქონე ახალგაზრდები გაერთიანდებიან საერთო ღირებულებების – მშვიდობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთპატივისცემის ირგვლივ. ვისაუბრეთ სამომავლო თანამშრომლობის შესახებ, გაცვალოთ იდეები, გავცით და მივიღოთ რჩევები, გავიზარეთ დამოკიდებულებები და ახალგაზრდული საქმიანობის გაძლიერებისთვის აუცილებელი გეგმები.

ამ პროცესმა კიდევ ერთხელ დაგვანახა – როდესაც ახალგაზრდებს ეძლევათ

პირველ რიგში, მნიშვნელოვანია გეოგრაფიული გაფართოება. უფრო მეტი რეგიონის ახალგაზრდების ჩართვა, რათა ცენტრის საქმიანობა გახდეს უფრო მასშტაბური და ინკლუზიური. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ახალგაზრდების გაძლიერებაზე ორიენტირებულ პროგრამების განვითარებას – ტრენინგები, სიმულაციები, ლიდერული და პრაქტიკული უნარების გაღრმავება, რაც მათ უფრო აქტიურ და ეფექტურ მონაწილეებად აქცევს საზოგადოებრივ პროცესებში. ამასთანავე, საჭიროა უფრო სისტემური და გრძელვადიანი პროექტების განხორციელება, რომლებიც ერთგვარად აქტივობებს გადააჭარბებს და უზრუნველყოფს მდგრად შედეგებს.

ჩემი შეფასებით, მნიშვნელოვანია, ასევე, კომუნიკაციისა და ცნობადობის გაზრდა, რათა ცენტრის ხმა უფრო ფართო აუდიტორიაში მივიდეს და კიდევ მეტი ახალგაზრდა ჩაერთოს მის საქმიანობაში.

საბოლოოდ, აფხაზურ ცენტრს აქვს ძლიერი საფუძველი და გამოცდილება, თუმცა, მისი პოტენციალი ბევრად უფრო დიდია. განვითარების სწორი მიმართულებებით ის გადაიქცევა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პლატფორმად ახალგაზრდული დიალოგისა და მშვიდობის მშენებლობის პროცესში როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის ფარგლებს გარეთ.

– **დასასრულისთვის მინდა გკითხოთ, მკითხველი, რომელიც არ იცნობს აფხაზურ ცენტრს, რატომ უნდა გახდეს აფხაზური ცენტრის წევრი?**

– თუ ადამიანი ჯერ არ იცნობს აფხაზურ ცენტრს, ვფიქრობ, მთავარი კითხვა უნდა იყოს არა მხოლოდ – რატომ უნდა გახდეს წევრი, არამედ რა გამოცდილებას მიიღებს აქ. აფხაზური ცენტრი არის სივრცე, სადაც ახალგაზრდები არ არიან ურთალოდ მონაწილეები. ისინი არიან პროცესის თანაგვტორები, ადამიანები, რომლებიც საკუთარ ხმას მნიშვნელობას სძენენ და რეალურ ცვლილებაში მონაწილეობენ.

აქ განვითარდება ნიშნავს, შეხედვ განსხვავებულ აზრებს, ისწავლო დიალოგი იქ, სადაც რთულია და გაიაზრო, რომ მშვიდობა იწყება თითოეული ადამიანისგან. ეს არის ადგილი, სადაც შეგიძლია არა მხოლოდ ცოდნის მიღება, არამედ საკუთარი შესაძლებლობების აღმოჩენა, ლიდერობა, კრიტიკული აზროვნება, პასუხისმგებლობა და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ადამიანებთან ნამდვილი კავშირის შექმნა. ყოველთვის სიამაყით ვამბობ, რომ აფხაზურმა ცენტრმა თითოეულ ჩვენგანს საკუთარი გულის ხმისთვის ყური დაგვაგდებინა და გვამცნო, რომ მხოლოდ სიყვარულისა და პატივისცემისთვის, სიბოძისა და გულწრფელობისთვის ვცხოვრობთ.

აფხაზური ცენტრი გაძლევს შესაძლებლობას, გახდე იმ თაობის ნაწილი, რომელიც არ გაუტყვის სირთულეებს, არამედ ცდილობს მათ გააზრდეს და მოგვარებას. ეს ცენტრი გასწავლის მოთმინებას, ყურადღებას, დაფასებას, ლამაზი ოცნებების ასრულებას, იმედების გამართლებას, კარგ ადამიანობას...

თუ გინდა, რომ შენი ხმა ისმოდეს, შენი იდეები რეალობად იქცეს და შენც იყო პოზიტიური ცვლილებების ნაწილი, მაშინ ეს სივრცე ნამდვილად შენთვის არის. გელთ ჩვენს დიდ და სიყვარულით სავსე ოჯახში!

– **მადლობა საინტერესო პასუხებისთვის. აფხაზური ცენტრის სახელი დღითიდღე უფრო ცნობადი ხდება და იზრდება საზოგადოების მოლოდინიც; ამიტომ გისურვებთ წარმატებებს რთულ, მაგრამ უმნიშვნელოვანეს გზაზე.**

ინტერვიუერი
ანა პირიძე
იურიდიული ფაკულტეტის
მე-2 კურსის სტუდენტი

მშვიდობის, როგორც ღირებულების გააზრებისთვის

არსებული სტერეოტიპები ნელ-ნელა იმსხვრეოდა, როდესაც ადამიანები ერთმანეთის პირად ისტორიებს, ემოციებსა და გამოცდილებებს ეცნობოდნენ. ეს კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს, რომ ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობებში ერთ-ერთ მთავარი გამოწვევა სწორედ კომუნიკაციის დეფიციტია, ხოლო მისი შექმნა უკვე დიდი ნაბიჯია ნდობის აღდგენისკენ.

ჩემთვის ეს გამოცდილება იყო ძალიან ღირებული, რადგან დავრწმუნდი, რომ მიუხედავად განსხვავებული ხედვებისა, ახალგაზრდებს აქვთ რესურსი და სურვილი, გახდნენ პოზიტიური ცვლილებების წამყვანი ძალა. სწორედ ასეთი შეხვედრები და ღია დიალოგი ქმნის იმ საფუძველს, რომელზეც მომავალში შეიძლება აშენდეს უფრო სტაბილური, ურთიერთპატივისცემითა და უფრო მჭიდროდ ურთიერთობები.

– **ახალგაზრდების შეხვედრა, აზრთა გაზიარება ყოველთვის საინტერესო, სახალისო და მომავლისკენ ორიენტირებულია. თქვენი აზრით, რა პერსპექტივები**

სივრცე, ისინი არა მხოლოდ აზრებს ცვლიან, არამედ ქმნიან ახალ იდეებს, ინიციატივებსა და პარტნიორულ ურთიერთობებს. სწორედ ამგვარი კავშირები შეიძლება გადაიქცეს გრძელვადიან თანამშრომლობად, რაც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს როგორც საზოგადოებრივი თანხმობის გაძლიერებაში, ისე ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობების მომავალ განვითარებაში.

ამიტომ, ბათუმის შეხვედრა ჩემთვის იყო არა მხოლოდ გამოცდილება, არამედ დასასწავლი, პლატფორმა, რომელიც მომავალში გადაიქცევა მასშტაბურ, ახალგაზრდულ მოძრაობად, ერთიანობისა და მშვიდობის იდეის გარშემო.

– **ნათქვამია – „სწავლა სიბერემდე“. რაც უფრო მეტს სწავლობ, ხედვები, რომ ცოდნის შექმნა დაუსრულებელი პროცესია. აფხაზური ცენტრის სამწლიანი გამოცდილების გათვალისწინებით, რა საჭიროებებს ხედავთ, კიდევ რა მიმართულებით სჭირდება ცენტრს განვითარება?**

– აფხაზური ცენტრის სამწლიანი გამოცდილების გათვალისწინებით, უკვე ნათლად ჩანს ის მნიშვნელოვანი პროგრესი, რაც მიღწეულია ახალგაზრდების ჩართულობის, დიალოგის გაძლიერებისა და მშვიდობის კულტურის პოპულარიზაციის მიმართულებით. თუმცა, ამავე დროს, იკვეთება გარკვეული საჭიროებებიც, რომლებიც ცენტრის შემდგომ განვითარებას კიდევ უფრო გააძლიერებს.

სამსახურ-პროფესიონალის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა, ორგანიზაცია „მშვიდობის ელჩებთან“ ერთად, მნიშვნელოვან კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებას უმასპინძლა 28 აპრილს. შეხვედრის ფარგლებში მოეწყო ჩვენება ჟურნალისტ ნატალია პაჭკორიას დოკუმენტურ-მსახურული ფილმისა – „ინგვირ მელე“, რომელიც საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონს, აფხაზეთს ეძღვნება. აღნიშნული ინიციატივა მიზნად ისახავს ახალგაზრდა თაობაში ინტერკულტურული დიალოგის გაძლიერებას და იმ სამშვიდობო ღირებულებების პოპულარიზაციას, რაც ქვეყნის მთლიანობას და განვითარების საფუძველია.

დამსრევ საზოგადოებას სიტყვით მიმართეს უნივერსიტეტის რექტორმა – ვახტანგ თაქთაქიძემ, რექტორის მოადგილემ, პროფესორმა მაკა ბერიძემ, სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილემ გიორგი ქორიაშვილმა, ახალციხის მერმა ვარლამ ნიკლაშვილმა და საკრებულოს თავმჯდომარემ საბა კბილაშვილმა. სტუმრებს, ასევე, მიესალმნენ ორგანიზაცია „მშვიდობის ელჩების“ თანადამფუძნებელი, პროფესორი ირაკლი შაბასტუა, უნივერსიტეტის დამაარსებელი, პროფესორი მერაბ ბერიძე და აფხა-

ზური ცენტრის – „მესხი ახალგაზრდები ერთობისთვის“ თავმჯდომარე რიმა სუდაძე. გამოსვლებმა ხაზი გაუსვეს მსგავსი ინი-

უნივერსიტეტი „მშვიდობის ელჩებთან“

ციაციების როლს სტუდენტთა და მოსწავლეთა სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების საქმეში.

ღონისძიების ფარგლებში, საზოგადოებრივი თანამშრომლობისა და ერთობლივი პროექტების განხორციელების მიზნით, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და ორგანიზაცია „მშვიდობის ელჩებს“ შორის გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის შემოკრანდუმი, რომელსაც ხელი მოაწერეს რექტორმა, ვახტანგ თაქთაქიძემ და ორგანიზაციის დირექტორმა, ნათია ფეიქრიშვილმა.

პროგრამის კულტურულ-შემოქმედებითი ნაწილი თემატურად აფხაზეთის ირგვლივ გაერთიანდა: ანსაზეთის „მესხეთის უნივერსიტეტის“ მიერ წარმოდგენილ აფხაზურ ცეკვას სტუდენტის – გიორგი კოჩიტოვის მიერ წაკითხული შოთა ნიშინაიძის ლექსი „აფხაზური კანტატა“ მოჰყვა, დასასრულს კი კომპოზიტორმა ნუკრი ლორჯომელაძემ საკუთარი შემოქმედებიდან სოხუმისად-

მი მიძღვნილი სიმღერა შეასრულა.

ღონისძიების დასკვნითი ნაწილი დაეთმო ინტერაქციას, რომლის ფარგლებშიც სტუდენტებმა და მოსწავლეებმა ფილმის ირგვლივ საკუთარი მოსაზრებები დააფიქსირეს და აუდიტორიას ნაწილობრივ გამოწვეული მთაბეჭდილებები გაუზიარეს. დასასრულს, სიმბოლური დატვირთვით, უნივერსიტეტის ეზოში ერთობლივად დაირგო წინვოვანი ნერგი – „მშვიდობის ელჩების ხე“, როგორც ერთიანი და მშვიდობიანი მომავლის სიმბოლო.

ნაყოფიერი თანამშრომლობისა და სამშვიდობო ინიციატივების მხარდაჭერისთვის, მადლობის სიგელები გადაეცათ ვახტანგ

ბის, კულტურისა და საგანმანათლებლო სფეროს წარმომადგენლები: სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილე სერგი მუშუყიანი,

ვის ორგანიზაციის დირექტორი დაეით მუშაძე, ახალციხის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი ხათუნა ხმალაძე, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი ლელა ზაზაძე და საჯარო სკოლების ხელმძღვანელები.

თბილისიდან მოწვეულ სტუმართა შორის იყვნენ: ორგანიზაცია „მშვიდობის ელჩების“ თანადამფუძნებელი – მაკა ცაბუტაშვილი და ელვორა ლაგვილაძე, ამავე ორგანიზაციის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის წარმომადგენელი ნატა კორძაია, ფილმის „ინგვირ მელე“ რეჟისორი ნატალია პაჭკორია, კომპანია „ასორტის“ დამფუძნებელი ნატო ცომაია, რესტორან „ციტრუსის“ დამფუძნებელი ნონა თოდუა, სახელმწიფო შიდა კონტროლის დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე ირმა გელანტია-ახვლედიანი, სალომე ახვლედიანი, ასოციაცია „ჩემი აფხაზეთის“ ხელმძღვანელი ნინო შონია-მაისურაძე და მწერალი ელენე ოსეფაშვილი.

ღონისძიება შეაჯამა პროფესორმა მერაბ ბერიძემ. ღონისძიების მოდერატორი გახლდათ პროფესორი მაკა ბერიძე.

თაქთაქიძეს, მაკა ბერიძეს, მერაბ ბერიძეს, რიმა სუდაძეს, ნუკრი ლორჯომელაძესა და ქორეოგრაფიულ ანსამბლს – „მესხეთის უნივერსიტეტი“.

აღსანიშნავია, რომ შეხვედრას ესწრებოდნენ როგორც თბილისიდან მოწვეულ სტუმრები, ასევე ადგილობრივი ხელისუფლე-

ბის ორგანოებთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელი საბა სამსონიძე, სამცხე-ჯავახეთის ისტორიული მუზეუმის ხელმძღვანელი ჯუმბერ ჩონგელი, „ახალციხის ციხის“ ხელმძღვანელი ზაზა თამარაშვილი, სამცხე-ჯავახეთის დანიშნულების ადგილის მართ-

დღევანდელი ჩვენი რესპოდენტი სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინგლისური ფილოლოგიის მეროე კურსის სტუდენტი გიორგი კოჩიტოვი. იგი გამორჩეული სტუდენტია თავისი შემოქმედებითა და თეატრალური ნიჭით. მასწავლებელზე ყოველთვის ძლიერ და დაუფინყარ მთაბეჭდილებას ტოვებს.

– როდის და როგორ აირჩიეთ პროფესია? ბავშვობიდან გრძნობდით, რომ ეს თქვენი საყვარელი საქმე იქნებოდა?

– ზოგადად, ცხოვრებაში ძალიან ბევრი რამ ვცადე პროფესიის მხრივ. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ ძალიან ახალგაზრდა ვარ, საკმაოდ ბევრს გამომივიდა, მაგრამ თავს ყოველთვის არაკომფორტულად ვგრძნობდი. ყოველთვის ვიცოდი, რომ ჩემი მოწოდება სცენაზე დგომა იყო.

მასხოვს, სოფელ საყუნეთში (მაშინ ძალიან პატარა ვიყავი, ალბათ 7-8 წლის), ჩამოვიდა ახალციხის თეატრი და სწორდროს, სწორ ადგილას აღმოვჩნდი. ხალხი არ ჰყავდა და შემომთავაზეს როლი. მართალია, ცოტა უცნაურად შემომთავაზეს, თითქოს მათთვის ეს არაფერს წარმოადგენდა, მაგრამ ჩემთვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა.

შემომთავაზეს პატარა ნრუნუნას როლი; ისიც მასხოვს, ორი ლარი არ გადამხადევინეს ბილეთის.

როდესაც სცენაზე დავდექი, ჩემი ცხოვრების მიზანი უკვე ვიპოვე. ამას სიტყვებით ვერაფერს აღწერს – ეს შენი თვითონ უნდა შეიგრძნო. სცენაზე დგომა სასიამოვნო გულის შეტევას ჰგავს.

– როგორ შეცვალა თეატრმა თქვენი ცხოვრება? რა გაძლიერებდა და რას გრძნობთ სცენაზე ყოფნისას?

– ჩემი ცხოვრება ბავშვობიდან იყო სცენა. ერთხელ რომ ავედი, ფაქტობრივად, არ ჩამოვსულვარ სცენიდან. სცენა ადამიანს ცვლის. ვისაც ჰგონია, რომ

მსახიობობა ადვილი პროფესიაა, ძალიან ცდება. ყველაზე რთულია როლში შესვლა და უფრო რთულია გამოსვლა როლიდან. სცენა სრულად გცვლის. სცენას არ აინტერესებს, გცივა, გშია, გწყურია თუ ცუდად ხარ – რა როლიც გაქვს, ის უნდა იყო მა-

„თეატრი – სული რომ არ დავკარგო“

გნერვიულობდი, მაგრამ რომ დაინყო და ის მდგომარეობა დავიჭირე, რაც სცენას სჭირდებოდა, მაგ მომენტში, დამთავრება აღარ მინდოდა.

– თქვენი აზრით, ღონისძიება გააღვიძებს მასწავლებელში ჩვენს მთავარ იდეას, რომ ქართველებსა და აფხაზებს შორის ბარიერი არ არსებობს?

– ფიქრობ, ყველა, ვინც ამ ღონისძიებას დაესწრო, იგრძნობდა ერთიანობის და სიყვარულის დიდ ნაპერწკალს. ამიტომ, აუცილებელია ჩვენ, ახალგაზრდებმა, შევინარჩუნოთ ეს დიდი განძი ხელოვნებაში, ისტორიასა თუ ლიტერატურაში და კიდევ ბევრჯერ ვავაცოცხლოთ ჩვენი საერთო წარსული თუ ისტორია – ის, რაც მარადიულია.

ძალიან კარგ საქმეს აკეთებს აფხაზური ცენტრი ახალციხეში. თვითონ სახელიც გვეუბნება იმას, რომ მნიშვნელოვანია არა მარტო ჩვენი უნივერსიტეტისთვის, არამედ მთლიანი საქართველოსთვის. უბრალოდ, მეტი პიარია საჭირო იმისთვის, რომ უფრო განვითარდნენ და ხალხმა მეტი გაიგოს, მოუნდეთ ცენტრთან თანამშრომლობა, უნდოდეთ ზუსტად იგივე, რაც აფხაზური ცენტრის ბავშვებს – ხალხს მო-

ვანისა“, რომელიც ჩვენი უნივერსიტეტის სცენაზე დაიდგა?

– მეტად შემაყვარა აფხაზეთი, მეტად მომანდომა აფხაზეთში გათენებული დილა, მეტად დამანახა აფხაზეთის მნიშვნელობა საქართველოსთვის და ქართველებისთვის. ჩვენ მარტო კუთხე და ლამაზი მხარე კი არ დავკარგეთ – ჩვენ დავკარგეთ სამთხის ნაწილი, რომელიც ნახევარ მსოფლიოს გვირჩევს. მასხოვს, ერთი სული მქონდა დანყებულებით და მალევე დამთავრებულიყო, რადგან ძალიან

ანდომონ აფხაზეთი ისე, როგორც ჩვენ გვინდა.

– როგორ ხედავთ თქვენი შემოქმედებით უნარების, განსაკუთრებით თეატრალური ნიჭის, მომავალ პერსპექტივას?

– აქ დასამალი არაფერია. ყველამ კარგად ვიცით, რომ ჩვენი საქართველო ძალიან დიდი ხელოვნების, კულტურის და შემოქმედების თავმჯდომარეა ადგილია და ამით ჩვენ ვამაყობთ. მიუხედავად ამ ყველაფრისა, საქართველოში ხელოვნება დღეს დღეობს არ ფასდება, თეატრი მშვიდია, ძალიან დიდი მსახიობებიც კი ზოგჯერ მშვიდები არიან საქართველოში. მსახიობის სრულად იხარჯება თეატრისთვის, იხარჯება სულიერად, ფიზიკურად და ამ ყველაფრისთვის 900 ლარს აიღებს. რა თქმა უნდა, ეს შიმშილს ნიშნავს. ჩემი მომავალი პერსპექტივა, დიდი ალბათობით, ორი სამსახური იქნება –

თეატრი იმისთვის, რომ სული არ დავკარგო და მეორე – სამსახური იმისთვის, რომ მშვიდნი არ მოვკვდე.

რამოდენიმე წლის შემდეგ, ასევე, ჩემი თავი დაოჯახებული წარმომადგენელია. დიდი ალბათობით, არცერთი ადამიანის ცხოვრება არ უნდა მოშორდეს ხელოვნებას, თორემ ის უფერული გახდება, უფერული ცხოვრება კი ცხოვრების არქონაა. ამიტომაც, ეცადეთ, რომ ცხოვრებაში ხელოვნება და შემოქმედება არ დაკარგოთ, თუნდაც ფიქრობდეთ, რომ არ გამოგივთ. დავიჯერო, ხელოვნების ნატამალიც არ გექნებათ? არ არსებობს! მთავარია თქვენი ადგილის პოვნა...

– მადლობა ასეთი საინტერესო დიალოგისთვის. ვისურვებთ წინსვლას და წარმატებას თქვენს საყვარელ პროფესიაში.

– გმადლობთ.

რადმილა ჩაჩანიძე
ინგლისური ფილოლოგიის მე-2 კურსის სტუდენტი

რედაქტორი მარინე ჯაფარიძე	მისამართი ქ. ახალციხე, რუსთაველის 113
რედაქციის მენეჯერი: ლიკა ზაზაშვილი, რიმა სუდაძე, იური ბაზაზაძე, ნატალია ვარლიძე, თენგიზ მელიქიძე, ანა ბერიძე, აპო ტატალაშვილი, თათია მსხვილიძე	ტელ.: (+995) 22 890 400 191 ტელ.: 599 25 25 68 ვებ-გვერდი: www.sjuni.edu.ge